

F-171
1974

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო

ბრძანებულება და ინსტრუქციები

ქ რ ე ბ უ ლ ი

1

С Б О Р Н И К

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ი ა ნ ბ ე ა რ ი

თბილისი 1974

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1973 წ.
28 დეკემბრის ბრძანება № 927

მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის საკურსო
ლონისძიებათა 1973 წლის შედეგებისა და 1974 წლის გეგმის
შ ე ს ა ხ ე ბ

მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა და ინსტიტუტის
სოხუმის, ბათუმის, ცხინვალისა და ქუთაისის ფილიალებმა სათა-
ნადო მუშაობა ჩაატარეს 1973 წელს ახალ პროგრამებზე გადასაყ-
ვანი საგნების მასწავლებელთა გადამზადებისათვის.

საანგარიშო პერიოდში გეგმით გათვალისწინებული 8.000
(კაცთვე) მასწავლებლისა და განათლების დარგის სხვა მუშაკის
ნაცვლად გადამზადებულია 8.494 მასწავლებელი (კაცთვე). აბსო-
ლუტურ ციფრებში—11.525 მასწავლებელი და განათლების დარგის
სხვა მუშაკი.

ინსტიტუტმა და მისმა ფილიალებმა გააუმჯობესეს მუშაობა
რესპუბლიკის სოფლის სკოლებთან, მეტი რაოდენობით ჩატარდა
მასწავლებელთა გადამზადების კურსები ადგილებზე (მცხეთა, მა-
ხარაძე, სამტრედიო, წყალტუბო, ქარელი, ზუგდიდი, ვანი, გურ-
ჯაანი, გარდაბანი, ვალი, კასპი და სხვ.), მოეწყო სკოლების დი-
რექტორების მოადგილეების გადამზადება სპეციალისტის მიხედვით,
კურსები დაამთავრა 441 კაცმა.

კვალიფიკაციის ამაღლების ერთწლიანი დასწრებულ-დაუსწ-
რებელი კურსები დაამთავრა ქართული ენისა და ლიტერატურის,
რუსული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის, ფიზიკისა და
ქიმიის 214 მასწავლებელმა და რვაწლიანი და საშუალო სკოლის
80 დირექტორმა.

უნდა აღინიშნოს, რომ 1973 წელს ჩატარებულ საკურსო
ლონისძიებებს ახლდა ნაკლოვანებები, რაც, უპირველეს ყოვლისა,
იმაში მდგომარეობს, რომ განათლების ადგილობრივი ორგანოები

ქ. მარქსის სახე ს. კ. ს. კ.
სახელმწიფო კაბუბა
ბი. ლი

არ ატარებდნენ სათანადო მისამზადებელ მუშაობას კურსებზე
მისაღწიებელ კონტინგენტთან.

მთელმა რიგმა რაიონების (ქალაქების) სახალხო განათლების
განყოფილებებმა ვერ უზრუნველყვეს დაგეგმილი კონტინგენტის
გადამზადება, რკაცრად არ თხოვდნენ პსუსს იმ მასწავლებლებს,
რომ უღებიც თავს არიდებდნენ კვალიფიკაციის ამაღლებას.

საკურსო ღონისძიებები გვემები ვერ შეასრულეს სიღნაღის,
მარნეულის, თელავის, დმანისის, ბოლნისის, წითელწყაროს, წალ-
კის, მაარაძის, გეგეკორის, ამბროლაურის, საჩხერის და სხვ.
რაიონების (ქალაქების) სკოლების მასწავლებლებმა.

მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა
მუშაკთა გადამზადების, დახელოვნებისა და კვა-
ლიფიკაციის ამაღლების შემდგომი გაუმჯობესე-
ბის მიზნით,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ

1. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მასწავლე-
ბელთა დახელოვნების ინსტიტუტმა (აშხ. თ. ზახაშვილი):

ა) საკურსო ღონისძიებათა დაგეგმვისას განსაკუთრებული
ყურადღება მიაქციოს რესპუბლიკის სოფლის სკოლებს მასწავ-
ლებელთა გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეს;

ბ) 1974 წელს უზრუნველყოს თანდართულ საკურსო ღო-
ნისძიებათა გეგმის მიხედვით მუშაობიდან მოუწყვეტლად, მოწყვე-
ტიით და დასწრებულ-დაუსწრებელ სხვადასხვა სახის კურსებზე
8.000 მასწავლებლისა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა გადა-
მზადება;

გ) ადგილებზე, მასწავლებელთა შორის მეთოდური მუშაობის
გუმჯობესების მიზნით, ქმედითი დახმარება აღმოუჩინოს რაიონებს
(ქალაქებს) განათლების განყოფილებათა მეთოდურ კაბინეტებს;

დ) სრულყოფს და დახვეწოს საკურსო ღონისძიებათა გეგმები
და პროგრამები, საკურსო თემატიკებში უფრო სრულყოფილი
ასახვა კპოვოს საბჭოთა პედაგოგიკის, ბავშვთა ასაკობრივი ფსიქო-
ლოგიისა და სასკოლო კანონმდებლობის საკითხებში.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების სამინისტროებმა,
სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების
სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) გაატარონ ყველა საჭირო ღონისძიება მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა დროულად და შეუფერხებლად გადამზადებისათვის;

ბ) ამაღლონ მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა პასუხისმგებლობა მეთოდურ-პედაგოგიური კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეში. გაატარონ საჭირო ღონისძიებანი მათ მიმართ, ვინც სხვადასხვა მიზეზით თავს არიდებს გადამზადების კურსების გავლას;

გ) გაუზიარებულ იქნას ამ ბრძანებაში მოხსენებული რაიონების (ქალაქების) განათლების განყოფილებათა გამგეები, რათა 1974 წლის საკურსო ღონისძიებათა შესრულებაში არ დაუშვან დარღვევები;

დ) აღნიშნული ბრძანება განიხილონ ასსრ განათლების სამინისტროების კოლევებისა და სახალხო განათლების საბჭოების სხდომებზე.

3. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, ქ. თბილისის, ქუთაისის, ბორჯომის, თელავის, მესტიას, ხაშურისა და წყალტუბოს სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტსა და მის ფილიალებს გამოუყონ 1974 წლის ივნისსა და ივლისში საკურსო ღონისძიებათა ჩატარებისათვის შემდეგი სასკოლო შენობები:

ქ. თბილისში—მუსიკალური - სკოლა-ინტერნატი, მე-18 და 24-ე საშუალო სკოლები;

ქ. სოხუმში—მე-9 და მე-11 საშუალო სკოლები,

- ქ. ბათუმში—1-ლი სკოლა-ინტერნატი და მე-2 საშუალო სკ.;

ქ. ცხინვალში—სკოლა-ინტერნატი და მე-4 საშუალო სკოლა;

ქ. ქუთაისში—სკოლა ინტერნატი და მე-2, მე-4, მე-9, მე-13 და მე-16 სკოლები;

წყალტუბოში—1-ლი მე-3 და რუსული საშუალო სკოლები;

ბორჯომში—მე-2 და მე-3 საშუალო სკოლები;

თელავში—1-ლი და მე-2 საშუალო სკოლები;

მესტიაში—სკოლა-ინტერნატი;

ხაშურის რაიონში—იტრიის საშუალო სკოლა.

4 საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კადრების
განყოფილებამ (ამხ. ი. კვაჭაძემ) სათანადო კონტროლი დაწესებს
ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საქართველოს
სამინისტროს
განყოფილება

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1973 წლის 27 დეკემბრის დადგე-
ნილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე კ. მაჭარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების
 ინსტიტუტი

საქართველოს სსრ სკოლების მასწავლებელთა და განათლებას სხვა მუშაკთა დახელოვნებისა და
 გადამზადების კურსების მოწყობის 1974 წლის გეგმა

№.წ. რიგზე	კურსების დასახელება	კ ა დ ა	კურსების რაოდენობა	მსმენელთა კონტინგენტი	კურსების მუშაობის ხანგრძლივობა	მოწყობით თუ ნაწარმოებლად	საათები		კურსების ჩატარების ადგილი
							საღმწიფო	პრაქტიკული	
ი ა ნ ვ ა რ ი									
1	ფიზიკის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (7. I. 30. I)	2	60	23	დ. დ.	96	58	თბილისი	
2	დაწყებითი კლასებს მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (7. I. 31. I)	2	60	24	"	80	81	"	
3	მათემატიკის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (7. I. 32. I)	1	30	23	"	100	50	"	

1	2	3	4	5	6	7	8	
4	ქიმიის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამბლებს (7.1.30.1)	1	30	23	დ. დ.	70	94	თბილისი
5	ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამბლებს (7.1.30.1)	1	30	23	"	96	56	თბილისი
6	საბავშვო ბაღებისა და ბავა-ბაღების აღმზრდელთა .	1	30	1 თვე	მოუწყ.	116	34	თბილისი
7	სწავლებაში ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენების საკითხებში მასწავლებელთა დახელოვნების	1	30	15 დღე	"	22	100	გორი
8	" (რუსული ჯგუფი)	1	30	1 თვე	მოწყ.	70	160	სოხუმი
9	საბავშვო ბავა-ბაღების აღმზრდ.	1	30	"	"	116	34	ბათუმი
10	რეაწლიანი და საშუალო სკოლების დირექტორების მოადგილეების სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის დარგში (7.1.13.1.)	2	60	7 დღე	მოუწყ.	36		ცხინვალი
11	სწავლებაში ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენების საკითხებში— დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა დახელოვნების	1	30	15 დღე	"	22	100	ჯავა

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	თ ე ბ ე რ ვ ა ლ ი (I. II. I. III.)							
1	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე	მოწყ.	138	12	თბილისი
2	" " "	1	30	"	"	138	12	ქუთაისი
3	" " "	1	30	2 თვე	მოუწყ.	138	12	ზესტაფონი
4	" " "	1	30	"	"	138	12	რუსთავი
5	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	"	"	138	12	ხაშური
6	" " "	1	30	"	"	138	12	ცხაკაია
7	" " "	1	30	"	"	138	12	ბათუმი
8	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე	მოწყ.	130	20	თბილისი
9	" " "	1	60	"	"	130	20	ქუთაისი
10	რესპუბლიკის რაიონების (ქალაქების) განათლების განყოფილებათა მეთოდური კაბინეტების გამგეების	2	60	"	"	138	12	თბილისი

1	2	3	4	5	6	7	8	
11	სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის მასწავლებელთა და ტრაქტორის პრაქტიკული ტარების ინსტრუქტორთა (18. II. 3. III.)	1	30	15 დღე	მოწყ.	72		თბილისი
12	საბავშვო ბაღების აღმზრდელთა (ქართული ჯგუფი)	1	30	1 თვე	"	116	34	სოხუმი
13	ქიმიის მასწავლებელთა (ქართული ჯგუფი)	1	30	"	"	112	76	"
14	გეოგრაფიის მასწავლებელთა (ქართული ჯგუფი)	1	30	"	"	138	12	ცხინვალი
15	დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა	1	30	2 თვე	მოწყ.	130	40	ზესტაფონი
მ ა რ ტ ი								
1	ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლებ. (25. III. 7. IV.)	1	30	13 დღე	დ. დ.	56	68	თბილისი
2	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა (I. III. 31. III.)	2	60	1 თვე	მოწყ.	138	12	"
3	"	1	30	"	"	138	12	ქუთაისი

საქართველოს
ხელნაწილების ეროვნული ბიბლიოთეკა

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	VII კლასების მათემატიკის მან- წავლელთა (1. III. 31. III)	2	60	1 თვე	მოწყ.	130	20	თბილისი
5	" " "	1	30	"	"	130	20	ქუთაისი
6	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მანწავლელთა (1. III. 31. III)	1	30	"	მოუწყ.	138	12	ბათუმი
7	რესპუბლიკის რაიონების (ქალაქე- ბის) განათლების განყოფილე- ბათა მეთოდური კაბინეტების მეთოდისტების (1. III. 31. III)	1	30	"	მოწყ.	138	12	თბილისი
8	საბავშვო სახლების დირექტორე- ბის (18. III. 1. IV.)	1	30	15 დღე	"	66	6	"
9	სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ტექნიკური წრეების ხელმძღვა- ნელთა (25. III. 8. IV.)	1	30	"	"	66	6	"
10	სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ნატურალისტური წრეების ხელმძღვანელთა (25. III. 8. IV)	1	30	"	"	66	6	"

1	2	3	4	5	6	7	8	
11	დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (25. III. 7. IV)	2	60	13 ლღე	მოწყ.	44	78	თბილ ისი
12	ბიოლოგიის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	"	122	48	სოხუმი
13	კლასგარეშე და სკოლისგარეშე აღმზრდელობითი მუშაობის ორგანიზატორთა (რუსული ჯგუფი)	1	30	15 ლღე	"	72		ცხინვალი
14	რეაწლიანი და სბშეალო სკოლების დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა სწავლებაში ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენების საკითხებში დახელოვნების	1	30	"	"	22	100	"
15	სამხედრო თარგმანის მასწავლებელთა (25. III. 5. IV.)	3	90	10 ლღე	"	60		თბილ ისი
16	მოსამზადებელი კლასების მასწავლებელთა (25. III. 8. IV.)	3	90	15 ლღე	"	72		"
17	საკოლმეურნეო საბავშვო ბაღების გამგეების (4. III. 4. IV)	1	30	1 თვე	"	116	34	"

1	2	3	4	5	6	7	8	
	ა ბ რ ი ლ ი (1. IV. 1. V)							
1	VII კლასების ქართული ენა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე	მოწყ.	138	12	თბილისი
2	" "	1	30	"	"	138	12	ქუთაისი
3	" "	1	30	2 თვე	მოწყ.	138	12	ფოთი
4	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	მოწყ.	138	12	ქუთაისი
5	რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა მეთოდ-გაერთიანების ხელმძღვანელთა	2	60	"	"	138	12	თბილისი
6	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	1	30	2 თვე	მოწყ.	130	20	მაიაკოვსკი
7	" "	1	30	"	"	130	20	საკარეჯო
8	" "	1	30	1 თვე	"	130	20	ბათუმი
9	რუსული სკოლების VIII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა .	2	60	"	მოწყ.	130	20	თბილისი

1	2	3	4	5	6	7	8	
10	IV—VII კლასების ტექნიკური შრომის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	მოუწყ.	88	98	თბილისი
11	ისტორიისა და საზოგადოებათმცოდნეობის მასწავლებელთა	1	30	"	მოწყ.	130	20	ცხინვალი
12	ფიზიკის მასწავლებელთა (ქართული)	1	30	"	"	120	46	სოხუმი
13	სამავ შვი ბალების აღზრდელთა	1	30	2 თვე	მოუწყ.	116	34	ფოთი
14	სამხედრო-ტექნიკური მომზადების მასწავლებელთა (1. IV. 11. IV)	2	60	10 დღე	"	60	—	თბილისი
15	" (15. IV. 26. IV)	1	30	"	"	60		"
16	სამხედრო მომზადების მასწავლებელთა (15. IV. 25. IV)	1	30	"	"	60		სოხუმი
17	" "	1	30	"	"	60		ბათუმი
18	" "	1	30	"	"	60		ცხინვალი
19	" "	1	30	"	"	60		სოხუმი
20	სკოლამდელი აღზრდის მეთოდგაერთიანების ხელმძღვანელთა (15. IV. 3). IV.)	2	60	15 დღე	მოწყ.	72		თბილისი

1	2	3	4	5	6	7	8	
	მ ა ი ს ი							
1	საყოფაცხოვრებო შრომის მასწავ- წვლებელთა (6. V. 6. VI)	1	30	1 თვე	მოწყ.	88	98	თბილისი
2	ლოგოპედების (6. V. 6. VI.)	1	30	"	"	120	60	"
3	ფიზიკისა და ქიმიის ლაბორან- ტების (6 V. 6. VI.)	2	60	"	"	88	124	"
4	ფილმოთეკების ახლად დანიშნული გამგეების (6. V. 6. VI)	1	30	"	"	70	160	"
5	ფიზიკური აღზრდის მასწავლე- ბელთა (20. V. 20. VI.)	2	60	"	"	76	148	"
6	ისტორიისა და საზოგადოებათ- მცოდნეობის მასწავლებელთა (რუსული ჯგუფი)	1	30	სობუმი	"	130	20	სობუმი
7	საბავშვო ბაღების აღმზრდელთა	1	30	ბათუმი	"	116	34	ბათუმი
8	ოსური და რუსული სკოლების ქიმიის მასწავლებელთა	1	30	ცხინვალი	"	112	76	ცხინვალი
9	საბავშვო ბაღების აღმზრდელთა	1	30	ქუთაისი	"	116	34	ქუთაისი
10	IV—VIII კლ. ტექნიკური შრომის მასწავლებელთა	1	30	"	"	88	98	"

1	2	3	4	5	6	7	8	
	o v n o s o							
1	დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა	4	120	1 თვე		130	40	ბორჯომი
2	" " " "	2	60	"		130	40	სოხუმი
3	" " " "	3	90	"		130	40	ბათუმი
4	" " " "	2	60	"		130	40	ქუთაისი
5	" " " "	1	30	"		130	40	მათკოვსკო
6	კლასკომპლექტების მასწავლებელთა	1	30	"		138	42	ბათუმი
7	" " " "	3	90	"		138	42	დუშეთი
8	ოსური სკოლების კლასკომპლექტების მასწავლებელთა	1	30	"		130	40	ცხინვალი
9	რუსული სკოლების დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა	2	60	"		130	40	სოხუმი
10	აფხაზური სკოლების დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა	1	30	"		130	40	"
11	ფიზიკის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (10. VI. 27. VI.)	2	60	17 დღე	დ. დ.	58	82	თბილისი

1	2	3	4	5	6	7	8	
21	აფხაზური სკოლების VII და VIII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე		138	12	სოხუმი
22	რუსული სკოლების VIII კლასებში რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა . . .	2	60	"		138	12	"
23	" "	4	120	"		138	12	თბილისი
24	ფიზიკური აღზრდის მასწავლებელთა (რუსული ჯგუფი) . . .	1	30	"		76	148	სოხუმი
25	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	2	60	"		130	20	ცხინვალი
26	რუსული და ოსური სკოლების VIII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	2	60	"		130	20	"
27	რუსული სკოლების VIII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	2	60	"		130	20	თბილისი
28	" "	2	60	"		130	20	სოხუმი

1	2	3	4	5	6	7	8
29	კლასიკარეშე და სკოლისგარეშე ალმურდულობითი მეშაობის ოოგანიზატორთა (10. VI. 23. VI)	3	90	15 დღე		72	
30	ისტორიისა და საზოგადოებათ- მცოდნეობის მასწავლებელთა .	3	90	1 თვე		130	20
31	დამხმარე სკოლა-ინტერნატების მათემატიკის მასწავლებელთა .	1	30	15 დღე		72	
32	ყრუ და სმენადამკვეთებულ ბავშვ- თა სკოლა-ინტერნატების მათე- მატიკისა და ფიზიკის მასწავ- ლებელთა	1	30	"		72	
33	სპეცსკოლა-ინტერნატების შრო- მის მასწავლებელთა	1	30	"		54	18
34	გერმანული ენის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე		108	106
35	ინგლისური ენის მასწავლებელთა	1	30	"		108	106
36	" (რუსული ჯგუფი)	1	30	"		108	106
37	ფრანგული ენის მასწავლებელთა .	1	30	"		108	106
38	სამხედრო ზელმძღვანელთა (17. VI. 17. VII.)	4	120	"		150	—

თბილისი-
"
"
"
"
"
"
"
"
"

1	2	3	4	5	6	7	8	9
39	საექსპერიმენტო პირველი კლასების მასწავლებელთა (17. VI 30. VI.)	3	90	15 დღე		72		თბილისი
40	სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის მასწავლებელთა და ტრაქტორის პრაქტიკული ტარების ინსტრუქტორთა	1	30	"		42	30	წეროვანი
41	X კლასების აფხაზური ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე		138	12	სოხუმი
42	გეოგრაფიის მასწავლებელთა	2	60	"		138	12	ბათუმი
43	ოსური ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	"		138	12	ცხინვალი
44	ოსური და რუსული სკოლების ფიზიკის მასწავლებელთა	1	30	"		120	46	"
45	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	4	120	"		138	12	ქუთაისი
46	ფიზიკური აღზრდის მასწავლებელთა	2	60	"		76	148	"

1	2	3	4	5	6	7	8	9
47	სასოფლო-სამეურნეო შრომის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე		88	98	ქუთაისი
	ი ვ ლ ი ს ი							
1	დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა	3	90	"		130	40	მესტია
2	" "	2	60	"		130	40	ქუთაისი
3	ბიოლოგიი მასწავლებელთა	2	60	"		122	48	იტრია
4	" (რუსული ჯგუფი)	1	30	"		122	48	"
5	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	"		138	12	თბილისი
6	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	"		138	12	"
7	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების მათემატიკის მასწავლებელთა	1	30	"		130	20	"
8	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	5	150	"		138	16	ბორჯომი

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე		138	12	ქუთაისი
10	" "	3	90	"		138	12	ბათუმი
11	" "	2	60	"		138	12	ცხინვალი
12	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	3	90	"		138	12	ბათუმი
13	" "	4	120	"		138	12	კობულეთი
14	" "	2	60	"		138	12	ცხინვალი
15	რუსული და ოსური სკოლების VIII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	"		138	12	"
16	რუსული და ოსური რვაწლიანი სკოლების ინგლისური ენის მასწავლებელთა	1	30	"		108	106	"
17	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	4	120	"		130	20	თბილისი
18	" "	3	90	"		130	20	ქუთაისი

1	2	3	4	5	6	7	8
19	გეოგრაფიის მასწავლებელთა . . .	3	90	1 თვე		138	12
20	საშუალო სკოლების ახლად და- ნიშნულ სამხედრო ხელმძღვა- ნელთა	2	60	"		50	—
21	IV—VIII კლასების სასოფლო-სა- მეურნეო შრომის მასწავლე- ბელთა	2	30	"		88	98
22	ქიმიის მასწავლებელთა	2	60	"		112	76
23	დამოუკიდებელი რვაწლიანი სკო- ლების ფიზიკის მასწავლებელთა	2	60	"		120	46
24	გერმანული ენის მასწავლებელთა	2	60	"		108	106
25	ფრანგული ენის მასწავლებელთა	1	30	"		108	106
26	ინგლისური ენის მასწავლებელთა	1	30	"		108	106
27	სწავლებაში ტექნიკურ საშუალე- ბათა გამოყენების საკითხებში მასწავლებელთა დახელოვნების	1	30	"		70	160
28	ისტორიისა და საზოგადოებათ- მცოდნეობის მასწავლებელთა .	2	60	"		139	20

თელავი
 თბილისი
 " "
 " "
 " "
 " "
 " "
 ბათუმი
 "

1	2	3	4	5	6	7	8	
29	ფიზიკის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე		120	46	ბათუმი
30	ხაზვის მასწავლებელთა (რესპუბლიკური)	1	30	"		84	106	"
31	სახვითი ხელოვნების მასწავლებელთა	1	30	"		62	88	"
32	სასკოლო ჭორეოგრაფიული წრეების ხელმძღვანელთა (რესპუბლიკური კურ.)	1	30	"		48	262	"
33	ფიზიკის მასწავლებელთა	1	30	"		120	46	ქუთაისი
34	ისტორიისა და საზოგადოებათმცოდნეობის მასწავლებელთა	2	60	"		130	20	"
35	გეოგრაფიის მასწავლებელთა	2	60	"		138	12	"
36	ბიოლოგიის მასწავლებელთა	2	60	"		122	48	წყალტუბო
37	ქიმიის მასწავლებელთა	2	60	"		112	76	"
38	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების ფიზიკის მასწავლებელთა	1	30	"		90	96	ქუთაისი
39	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	1	30	"		138	12	"

1	2	3	4	5	6	7	8	
40	სალამოს (ცვლიანი) სკოლების მათემატიკის მასწავლებელთა . . .	1	30	1 თვე			130	20
41	აზერბაიჯანის სსრ მისავლინებელი კონტინგენტი	2	60	"				
42	სომხეთის სსრ მისავლინებელი კონტინგენტი	2	60	"				
ა გ ვ ი ს ტ ო								
1	სამხედრო ხელმძღვანელთა მეთოდური საბჭოების თავმჯდომარეების (21. VIII. 28. VIII.)	3	90	7 დღე	მოწყ.		36	
ს ე კ ტ ე მ ბ ე რ ი								
1	მათემატიკის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (16. IX. 3. X.)	1	30	17 დღე	დ. დ.		60	86
2	საბჭოთა კანონმდებლობის საფუძვლებს ფაქტობრივი კურსის მასწავლებელთა (16. IX. 1. X.)	2	60	15 დღე	მოწყ.		72	

ქუთაისი

თბილისი

"

"

"

"

1	2	3	4	5	6	7	8	
3	სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ტექნიკური წრეების ხელძღვანელთა (2. IX. 16. IX.)	1	30	15 ლღე	მოწყ.	66	6	თბილისი
4	სკოლისგარეშე დაწესებულებათა ნატურალისტური წრეების ხელმძღვანელთა (2. IX. 16. IX.)	1	30	"	"	66	6	"
5	სამხედრო-ტექნიკური მომზადების მასწავლებელთა I ნაკადი—2. IX. 8. IX	2	60	7 ლღე	"	36		"
	II ნაკადი—9. IX. 15. IX	2	60	"	"	36		"
6	საბავშვო ბაღების აღმზრდელთა (23. IX. 23. XI.)	1	30	2 თვე	მოუწყ.	116	34	ახმეტა
7	გეოგრაფიის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	მოწყ.	138	12	სოხუმი
8	ქიმიისა და ფიზიკის ლაბორანტთა (რუსული ჯგუფი)	1	30	"	"	88	124	ცხინვალი
9	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა (16. IX. 16. XI.)	1	30	2 თვე	მოუწყ.	138	12	ზუგდიდი

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა (16. IX. 16. XI) . . . ო კ ტ ო მ ბ ე რ ი (1. X. 31. X.)	1	30	2 თვე	მოუწყ.	130	20	მაზარაძე
1	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე	მოწყ.	138	12	თბილისი
2	" "	1	30	"	"	138	12	ქუთაისი
3	" "	1	30	2 თვე	მოუწყ.	138	12	კასპი
4	" "	1	30	"	"	138	12	სამტრედია
5	" "	1	30	1 თვე	მოწყ.	138	12	სოხუმი
6	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	3	90	"	"	138	12	თბილისი
7	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	1	30	"	"	130	20	ქუთაისი
8	ქიმიის მასწავლებელთა	1	30	"	"	112	76	ბათუმი
9	სოლფეჯიოს მასწავლებელთა (14. X. 27. X.)	1	30	15 დღე	მოუწყ.	47	25	თბილისი

1	2	3	4	5	6	7	8	
10	IV—VIII კლასების ტექნიკური შრომის მასწავლებელთა . . .	1	30	1 თვე	მოწყ.	88	98	თბილისი
11	ფიზიკის მასწავლებელთა (რუსული ჯგუფი)	1	30	"	"	120	46	სოხუმი
12	IV—VIII კლასების სასოფლო-სამეურნეო შრომის მასწავლებელთა (რუსული ჯგუფი)	1	30	"	"	88	98	ცხინვალი
13	უფროს პონერბელმძღვანელთა (14. X. 27. X.)	2	60	15 დღე	"	72		თბილისი
	ნ ა ე მ ბ ე რ ი (11. XI. 11. XII.)							
1	VII კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	1 თვე	"	138	12	"
2	VII კლასების რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა	2	60	"	"	138	12	"
3	" "	1	30	"	"	138	12	ქუთაისი
4	VII კლასების ქ. მათემატიკის მასწავლებელთა	2	60	"	"	130	20	თბილისი

საქართველოს
ხელნაწილების ეროვნული
ბიბლიოთეკა

1	2	3	4	5	6	7	8	
5	VII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	მ.ოწყ.	130	20	ქუთაისი
6	სახომარაგოელოების პედაგოგორკანიზატორთა (18. XI 1. XII.)	1	30	15 დღე	"	72		თბილისი
7	სოლფეჯიოს მასწავლებელთა (18. XI. 1. XII.)	1	30	"	"	47	25	"
8	აფხაზური სკოლების VIII კლასების მათემატიკის მასწავლებელთა	1	30	1 თვე	"	130	20	სოხუმი
9	ჭიშვიის მასწავლებელთა (ქართული ჯგუფი)	1	30	"	"	112	76	ცხინვალი
10	ბიოლოგიის მასწავლებელთა	1	30	"	"	122	48	ბათუმი
11	პიონერთა სახლების დირექტორების (18. XI. 1. XII.)	2	60	15 დღე	"	72		თბილისი
დ ე კ ე მ ბ ე რ ი								
1	დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (2. XII. 25. XII.)	2	60	20 დღე	დ. დ.	78	83	"

1	2	3	4	5	6	7	8	
2	ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (2. XII. 25. XII)	1	30	20 ლღე	დ. დ.	86	88	თბილისი
3	ქიმიის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების (2. XII. 25. XII.)	1	30	"	"	70	114	"
4	ფიზიკის მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლება (2 XII. 20. XII.)	2	60	18 ლღე	"	58	100	"
5	სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების უფროს პიონერ-ხელმძღვანელთა (2. XII. 15. XII.)	2	60	15 ლღე	მოსყ.	72		"

ინსტიტუტის დირექტორი

(თ. ა. ზახაშვილი)

ვ ა მ ტ კ ი ც ე ბ

საქართველოს სსრ განათლების მინისტ-
რი თ. ლაშქარაშვილი

1973 წლის 5 ნოემბერი

ი ნ ს ტ რ უ მ ც ი ა

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში, მის ორგანოებსა და დაქვემდებარებულ დაწესებულებებში მშრომელთა საჩივრებისა და განცხადებების მოძრაობისა და განხილვის წესის შესახებ

1. ზოგადი დებულებანი

1. მშრომელთა განცხადებებისა და საჩივრების დროულად და სწორად განხილვა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში, მისი ორგანოებისა და ყველა დაქვემდებარებული დაწესებულებების მუშაობაში ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს.

2. მშრომელთა განცხადებებისა და საჩივრების განხილვას ახორციელებს უშუალოდ დაწესებულების, ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ან მისი მოადგილე.

ამ საქმის სხვა პირისათვის გადახდობა დაუშვებელია.

3. მშრომელთა წერილობითი განცხადებებისა და საჩივრების განხილვასთან ერთად სახალხო განათლების ორგანოებისა და სხვა ორგანიზაციების ხელმძღვანელები აწესებენ მთხოვნელთა მიღების დღეებსა და საათებს პირად საქმესა და აგრეთვე საჩივრებზე ქვემდებარე დაწესებულებების მუშაობის შესახებ.

4. საჩივრებისა ან განცხადებების გადაგზავნა შესამოწმებლად ან განსახილველად იმ ორგანიზაციებისა ან პირებისათვის, რომელთაც ეხება ეს საჩივარი, კატეგორიულად აკრძალულია.

ამ ორგანიზაციებიდან ან პირთაგან შეიძლება გამოთხოვნილ იქნას მხოლოდ ახსნა-განმარტება მათზე შემოსული საჩივრის არსებითი მხარის შესახებ.

5. მშრომელთა განცხადებები და საჩივრები განხილულ უნდა იქნეს განათლების სამინისტროებსა და ორგანოებში არაუგვიანეს ერთი თვის ვადისა დღიდან საჩივრის შემოსვლისა.

საჩივრები, რომლებიც არ მოითხოვენ დამატებით შესწავლას შემოწმებას, განიხილება დაუყოვნებლივ, ყოველ შემთხვევაში, რესპუბლიკის ორგანოებში — არაუგვიანეს 15 დღისა, ხოლო ადგილობრივში — 5 დღისა.

სამხედრო მოსამსახურეთა და მათი ოჯახის წევრთა განცხადება-საჩივრები განიხილება რესპუბლიკის ორგანოებში არაუგვიანეს 15 დღისა, ხოლო ადგილობრივში — დაუყოვნებლივ.

იმ შემთხვევაში, როდესაც საჩივარი ან განცხადება მოითხოვს ორგანიზაციისა ან დაწესებულების ხანგრძლივ შემოწმებას, შემოწმებელი ვალდებულია, დროულად აცნობოს ამის შესახებ იმ განმცხადებელს ან ორგანიზაციას, საიდანაც შემოსულია ეს განცხადება ან საჩივარი.

6. განცხადებისა და საჩივრის განხილვა დამთავრებულად შეიძლება ჩაითვალოს მხოლოდ მას შემდეგ, როდესაც განმცხადებელს ეცნობება მისი განცხადების ან საჩივრის გამო მიღებული გადაწყვეტილებისა და მისი შესრულების შესახებ.

7. მშრომელთა საჩივრებისა და განცხადებების განხილვისას ორგანიზაციის ხელმძღვანელები ვალდებული არიან გამოარკვიონ საჩივრის გამომწვევი მიზეზები და მიიღონ ზომები მათ აღმოსაფხვრელად.

8. განათლების სამინისტროს სისტემის ორგანიზაციის მუშაკებს, რომლებიც სისტემაში არ მოიყვანენ საჩივრის შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებას, აგრეთვე გააჭიანურებენ მის შესრულებას ან უყურადღებოდ მოექცევიან მშრომელთა განცხადებებს, მოეთხოვებათ პასუხი, თანახმად სსრკ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1968 წლის 12 აპრილის ბრძანებულებისა.

9. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ყოველ სამმართველოსა და განყოფილებაში წარმოებასა და სხვა ქვემდებარე ორგანიზაციებში შემოღებულ უნდა იქნეს მშრომელთა საჩივრებისა და განცხადებების აღრიცხვა, აგრეთვე დაწესებული სისტემატური ყოველდღიური კონტროლი საჩივრებისა და განცხადებების განხილვისა და მოძრაობაზე, აგრეთვე მათ შესახებ მიღებულ დადგენილებათა შესრულებაზე.

მუშაკებს, რომლებიც დაკარგავენ მშრომელთა განცხადებებსა და საჩივრებს, დაედებათ მკაცრი ადმინისტრაციული სასჯელი. საქართველოს
განკარგულების
მინისტროს

10. მშრომელთა საჩივრებისა და განცხადებების აღრიცხვა და კონტროლი მათ მოძრაობაზე საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამმართველოებში, განყოფილებებსა და ორგანიზაციებში უნდა დაევალოს აპარატის ერთ-ერთ მუშაკს.

II. საჩივრებისა და განცხადებების მოძრაობის წესი

11. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში შემოსული საჩივრები და განცხადებები, კანცელარიის მიერ აღრიცხვისა და სა-ალფაბეტო წიგნში მათი გატარების შემდეგ, ხელმძღვანელობის მი-თითების შესაბამისად, გადაეცემა დანიშნულებისამებრ, განსახილვე-ლად და სათანადო ზომების მისაღებად.

12. მშრომელთა საჩივრები და განცხადებები სამმართველოებსა და განყოფილებებში მიღების დღესვე განსახილველად გადაეცემა სამმართველოს (განყოფილების) უფროსს ან მის მოადგილეს, რომ-ლის სათანადო განკარგულების შემდეგ ჩაბარდება შემსრულებელს ან გაიგზავნება ფოსტით დანიშნულებისამებრ.

ის მუშაკი, რომელსაც დაკისრებული აქვს აღრიცხვა და კონტ-როლი მშრომელთა განცხადებებისა და საჩივრების მოძრაობაზე, ვალდებულია თვალყური ადევნოს მათ შესრულებას.

13. განცხადების ან საჩივრის შემოწმებისა და მათ შესახებ გა-დაწყვეტილების მიღების შემდეგ პასუხი უნდა ეცნობოს განმცხა-დებელს და აგრეთვე იმ ორგანიზაციას, საიდანაც შემოსულია საჩივ-რები ან განცხადება, იმ შემთხვევაში, თუ ის მოითხოვს პასუხს.

14. მუშაკები, რომელნიც პასუხისმგებელნი არიან განცხადებე-ბისა და საჩივრების აღრიცხვასა და მათ მოძრაობაზე, ვალდებულნი არიან ყოველი სამუშაო კვირის ბოლოს ინფორმაცია გაუკეთონ ხელმძღვანელს, შემოსული იმ განცხადებებისა და საჩივრების შესა-ხებ, რომელთა განხილვის ვადები უკვე გასულია.

15. განცხადებებისა და საჩივრების განხილვისას ორგანიზაციის ხელმძღვანელი (სამმართველოს, განყოფილების უფროსი) ვალდებუ-ლია, თუ საჩივარი შემოწმებას არ მოითხოვს, დაუყოვნებლივ მიიღ-ოს გადაწყვეტილება და აღნიშნოს, თუ ვინ უნდა შეასრულოს ეს გადაწყვეტილება, და მისი შესრულების ვადა.

იმ შემთხვევაში, თუ საჩივარი შემოწმებას მოითხოვს, ხელმძღვანელი ვალდებულია განსაზღვროს მისი შემოწმების წესის დამუშავების შესახებ და დააწესოს შემოწმების ვადა.

16. მუშაკი, რომელსაც დაევალება საჩივრის ან განცხადების შემოწმება, ვალდებულია ყოველმხრივ და ობიექტურად გაერკვეს საქმეში, დაადგინოს განმცხადებლის პრეტენზიები, შეამოწმოს განცხადებაში მითითებული ფაქტები, მიიღოს ახსნა-განმარტება იმ პირთაგან, რომელთაც ეხება საჩივარი, აგრეთვე დაკითხოს სხვა დაინტერესებული ან მცოდნე პირები და, საჭირო შემთხვევაში, სათანადო ორგანიზაციებში შეამოწმოს არსებული მასალები.

ამ მასალების ანალიზისა და დამუშავების შემდეგ, მუშაკი ვალდებულია შეადგინოს ცნობა შემოწმების შედეგების შესახებ თავისი დასკვნითა და წინადადებით და წარუდგინოს ხელმძღვანელს (სამმართველოს, განყოფილების უფროსს) გადაწყვეტილების მისაღებად საჩივრისა ან განცხადების გამო.

17. იმ შემთხვევაში, როდესაც საჩივარი ან განცხადება შეიქმნება გადაწყვეტილ იქნას ქვემდებარე დაწესებულება-ორგანიზაციის დასკვნის საფუძველზე, საჭიროა, დასკვნის გარდა, მას მოეთხოვოს ამომწურავი, კონკრეტული ახსნა-განმარტება საჩივარში მოხსენებული თითოეული ფაქტის შესახებ, ყოველგვარი ფორმალური მიმოწერისა და არაკონკრეტული პასუხების გარეშე.

განცხადებისა და საჩივრის გარშემო არასწორი და წინასწარგანზრახვით ყალბი ცნობების მიწოდებისათვის დამნაშავე პირნი მკაცრად უნდა დაისაჯონ.

18. თანმდებობის პირთა მიერ სახელმწიფო ქონების დატაცების, გაფლანგვის, პროდუქციის დაზიანებისა და სხვა ბოროტმოქმედებათა შესახებ შემოსული სიგნალები, აგრეთვე საჩივრები ცალკეული ხელმძღვანელის უღირსი მოქმედებისა, ხელმძღვანელობის მანკიერი მეთოდებისა და კრიტიკის ჩახშობის შესახებ შემოწმებულ უხდა იქნას, როგორც წესი, ადგილზე, არადაინტერესებული მუშაკების მიერ.

III. საჩივრებსა და განცხადებებზე მუშაობის შემოწმება

19. ორგანიზაციების ხელმძღვანელები ვალდებულნი არიან პერიოდულად შეამოწმონ ქვემდებარე ორგანიზაციებსა და წარმოებებში, აგრეთვე თავის აპარატში განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობა.

ამ მიზნით, გამოყოფილი სპეციალური კომისიის ან ცალკეულ პირის გარდა, განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობის შემოწმება უნდა დაევალოს მივლინებაში გაგზავნილ შუამდგომლობას.

20. შემოწმების მასალების საფუძველზე, ორგანიზაციებისა და წარმოებების ხელმძღვანელებმა უნდა მიიღონ სათანადო ზომები გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

IV. განცხადებებისა და საჩივრების შენახვა

21. განცხადებები და საჩივრები, რომელთა განხილვა არ არის დამთავრებული, უნდა ინახებოდეს შემსრულებელთან სხვა მიმოწერისაგან განცალკევებით.

22. იმ განცხადებებისა და საჩივრების გარშემო წარმოებული მიმოწერის მასალები, რომელთა განხილვა დამთავრებულია, უნდა ინახებოდეს ცალკე ყდაში იმ მუშაკებთან, რომელნიც პასუხისმგებელნი არიან მათ აღრიცხვაზე და მოძრაობის კონტროლზე.

თითოეულ საქმეში (ყდაში) ცნობების მოქმედების გასაადვილებლად, უნდა ინახებოდეს მასში მოთავსებული საქმეების სია.

23. საჩივრებისა და განცხადებების ჩაბარება არქივისათვის ხდება საარქივო სამმართველოს მიერ დაწესებულ წესისა და ვადების შესაბამისად.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა
და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო
დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის
რესპუბლიკური კომიტეტის კრავიდიუმის
ერთობლივი დადგენილება

1974 წლის 10 იანვარი

1974-1975 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების,
სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების საუკეთესოდ
მომზადებისათვის სოციალისტური შეჯიბრების გაშლის შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის კრავიდიუმში აღნიშნავენ, რომ ახალი, 1973-1974 სასწავლო წლის საუკეთესოდ მომზადებისათვის სოციალისტური შეჯიბრების გაშლამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი სკოლების, სკოლამდელი, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების სასწავლო-მატერიალური ბაზის შემდგომ განმტკიცებას.

სახალხო განათლების დარგში სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესასრულებლად, 1974-1975 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების სასწავლო-მატერიალური ბაზის შემდგომ განმტკიცებას.

სახალხო განათლების დარგში სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესასრულებლად, 1974-1975 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების საუკეთესოდ მომზადების მიზნით, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და განათლების, უმაღლესი

სი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის ადგენენ:

1. დაევალოს აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებს, განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების თავმჯდომარეებს:

ა) 1974-1975 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების საუკეთესოდ მოსამზადებლად ფართოდ გაშალონ სოციალისტური შეჯიბრება რაიონებს, ქალაქებს, სკოლებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებს შორის და აღებული ვალდებულებები განათლების სამინისტროსა და პროფკავშირის რესპუბლიკურ კომიტეტს წარმოუდგინონ ა/წლის 1 მარტამდე;

ბ) სოციალისტური შეჯიბრების ხელმძღვანელობისათვის ადგილებზე შექმნან კომისიები და სათანადო კონტროლი გაუწიონ აღებულ ვალდებულებათა შესრულების მიმდინარეობას, შემოწმების შედეგები პერიოდულად განიხილონ კოლეგიების, სახალხო განათლების საბჭოებისა და პროფკავშირის რაიონული (საქალაქო) კომიტეტების სხდომებზე;

გ) საყოველთაო-საეალდებულო რვაწლიანი სწავლების კანონის განხორციელების უზრუნველსაყოფად სრული წესრიგი დაამყარონ სასკოლო ასაკის ბავშვთა და მოზარდთა აღრიცხვის საქმეში. არ დაუშვან სწავლებიდან ბავშვების ჩამოშორების არცერთი შემთხვევა, მიაღწიონ პირველ კლასში ჩარიცხულ მოსწავლეთა VIII კლასამდე მთლიანად შენარჩუნებას.

ქმედითი ღონისძიებანი გაატარონ სასკოლო ქსელის გაფართოებისათვის, რათა შეიქმნას საჭირო პირობები საყოველთაო-საშუალო განათლებაზე გადასვლის დასამთავრებლად.

გაატარონ საჭირო ღონისძიებანი სადამოსა და დაუსწრებელი სკოლების ქსელისა და კონტინგენტის 1974-1975 სასწავლო წლის გეგმის შესასრულებლად;

დ) სისტემატური კონტროლი გაუწიონ სასკოლო, საბავშვო ბაღების, სასკოლო ინტერნატებისა და მასწავლებელთა საცხოვრებელი სახლების მშენებლობას, მიიღონ ზომები თითოეული ობექტის

მშენებლობის დაწესებულ ვადებში დასამთავრებლად, ფართოდ ვადასრულებს შალონ მუშაობა, რათა განხორციელდეს სკოლებზე საკლასო ოთახებისა და სპორტული დარბაზების მიშენება.

ადგილობრივი ხელმძღვანელი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების დახმარებით საინიციატივო სასკოლო მშენებლობასა და ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების საქმეში ფართოდ ჩააბან კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები და წარმოება-დაწესებულებები;

ე) მაღალხარისხოვნად ჩაატარონ სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლების, ბავა-ბალებისა და საბავშვო დაწესებულებების კაპიტალური და მიმდინარე რემონტი, სასკოლო ინვენტარის შეკეთება, სასკოლო ბიბლიოთეკების საჭირო ლიტერატურით, კაბინეტ-ლაბორატორიების ხელსაწყო-იარაღებით და თვალსაჩინო მასალებით შევსება-აღჭურვა. მტკიცედ იხელმძღვანელონ ამ საკითხზე საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1972 წლის 23 ოქტომბრის № 1/1579 ცირკულიარული წერილით „ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლებში სასწავლო კაბინეტების მოწყობის შესახებ“;

ვ) უზრუნველყონ სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, საბავშვო სახლებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების ეზო-კარმიდამოს სრულ წესრიგში მოყვანა, სპორტული მოედნების მოწყობა. სათანადოდ გაუფრთხილდნენ და დაიცვან შენობები, სასკოლო ინვენტარი, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ სკოლებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებში სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმებისა და პირობების დაცვის საქმეს;

ზ) დროულად შეზიდონ სკოლებში სახელმძღვანელოები და სასწავლო ნივთები, უზრუნველყონ, საბიბლიოთეკო ფონდში ჩარიცხულ ნახმარ სახელმძღვანელოებთან ერთად, მოსწავლეებზე ახალი სახელმძღვანელოების სწორად განაწილება;

თ) იზრუნონ სასკოლო ინტერნატების, გახანგრძლივებულ დღის სკოლებისა და ჯგუფების ქსელის გაფართოებისათვის; მიიღონ ზომები სასკოლო ინტერნატებში მცხოვრები ბავშვების სწავლის, კვებისა და დასვენების ნორმალური პირობების შესაქმნელად;

ი) უზრუნველყონ მოსწავლეთა კვების ორგანიზაციის გაუმჯობესება, სასადილოებისა და ბუფეტების ქსელისა და დასაჯდომი ადგილების გაფართოება;

კ) მიიღონ ზომები ზამთრის სეზონისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების მოსამზადებლად, ყურადღებით მოეკიდონ ცენტრალური გათბობის სისტემის სწორ ექსპლოატაციას;

ლ) განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ მასწავლებელთა და განათლების დარგის სხვა მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლებას, შეუქმნან მასწავლებლებს შრომისა და ყოფაცხოვრების ნორმალური პირობები, უზრუნველყონ ყველა იმ შეღავათის აუცილებლად და დროულად განხორციელება, რომლებიც გათვალისწინებულია მთავრობის მიერ სოფლის სკოლების მასწავლებლებისათვის;

მ) იზრუნონ ზაფხულის პერიოდში მოსწავლეთა და მასწავლებელთა დასვენების ორგანიზაციის გაუმჯობესებისათვის;

ნ) არსებული დადგენილების შესაბამისად, უზრუნველყონ ზაფხულის არდადეგების დროს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებში რესპუბლიკის უფროსკლასელ მოსწავლეთა მასობრივი მონაწილეობა;

ო) ახალი სასწავლო წლის საუკეთესოდ მომზადებისათვის სკოლებსა და სხვა საბავშვო დაწესებულებებს შორის გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები დააჯამონ ა/წლის 20 სექტემბრისათვის და გამარჯვებულს გადასცენ პარტიის რაიკომისა და რაი-საბჭოს აღმასკომის მიერ დაწესებული ჯილდოები;

პ) ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო დაწესებულებების საუკეთესოდ მომზადებისათვის გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრების შედეგებზე მასალები, მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო (რაიონული) საბჭოს აღმასკომის გადაწყვეტილებითა და განათლების განყოფილების მოხსენებითი ბარათით წარმოუდგინონ განათლების სამინისტროს 1974 წლის 10 ოქტომბრისათვის.

2. შეიქმნას სოციალისტური შეჯიბრების ხელმძღვანელობისათვის რესპუბლიკური კომისია თ. ლაშქარაშვილის (კომისიის თავმჯდომარე), დ. იოსელიანის (თავმჯდომარის მოადგილე), ზ. ლომსიანიძის (პასუხისმგებელი მდივანი), მ. ქოჩაკიძის, რ. კანდელაკის, ა. კვაჭაძის, ჭ. გუჯეჯიანის, თ. ნიკოლაიშვილის, გ. აბდუშელიშვილის, გ. კბილაშვილის, ა. ყორყოლაძის, ს. უჩანეიშვილის, ნ. შველიძის შემადგენლობით.

3. დაევალოს კომისიას:

ა) სისტემატური კონტროლი და ხელმძღვანელობა გაუწიოს

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების მიმდინარეობას. რესპუბლიკის რამდენიმე ქალაქსა და რაიონში შერჩევით შეამოწმოს სასწავლო წლისათვის მზადების მდგომარეობა და შედეგები მოახსენოს განათლების სამინისტროს კოლეგიასა და პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმს;

ბ) ა/წლის 1 ნოემბრამდე დაჯამოს სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები და განსახილველად წარმოუდგინოს განათლების სამინისტროს კოლეგიასა და პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმს.

4. გაზეთ „სახალხო განათლების“ რედაქციამ (ამხ. ნ. შველიძემ) სისტემატურად გააშუქოს ახალი სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების მზადების მიმდინარეობა.

საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი **თ. ლაშქარაშვილი** განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროფკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **დ. იოსელიანი**

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1974 წლის 7 იანვრის ბრძანება № 9

რესპუბლიკის ზოგიერთი ქალაქისა და რაიონის განათლების
განყოფილებაში მშრომელთა მიღებისა და განცხადება-
საჩივრების განხილვის მდგომარეობის შესახებ

მშრომელთა მიღების ორგანიზაციისა და წერილების განხილვის გაუმჯობესების შესახებ ზემდგომი ორგანოების დადგენილებებისა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1973 წლის 2 აგვისტოს № 525 ბრძანების შესასრულებლად, ქ. თბილისის 26 კომისრისა და საქარხნო რაიონების, ქ. ზუგდიდის, თელავის, საჩხერის, გურჯაანის, წითელწყაროს, სამტრედიისა და ზუგდიდის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებში მშრომელთა მიღებისა და განცხადება-საჩივრების განხილვის მდგომარეობის შემოწმებამ ცხადყო, რომ დასახელებული ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები ჭეროვანი ყურადღებით ეკიდებიან მშრომელთა მიღებისა და განცხადება-საჩივრების დროულად განხილვის საქმეს. განათლების განყოფილებათა გამგეები პირადად ლებულობენ მოქალაქეებს და განუმარტავენ მათ საინტერესო საკითხებს.

მიუხედავად ამისა, რესპუბლიკის მთელი რიგი ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებსა და სკოლებში მშრომელთა მიღების ორგანიზაციისა და განცხადება-საჩივრების განხილვის საქმეში შეინიშნება რიგი ნაკლოვანებანი.

სახალხო განათლების განყოფილებები ჯერ კიდევ ძველი ნიშნის ქურნალებში აღნუსხავენ მიღებულ და გასულ წერილებს, ძალზე იშვიათად ახდენენ ზოგიერთი მათგანის კონტროლზე აყვანას. არაიშვიათად დაგვიანებით უგზავნიან პასუხს ისეთ საკითხზეც კი, რომლის გადაწყვეტა და პასუხის გაცემა დაუყოვნებლივ შეიძლება. განათლების განყოფილებები სისტემატურად არ ამოწმებენ

მათდამი დაქვემდებარებულ დაწესებულებებში მშრომელთა მიღებისა და წერილებზე რეაგირების მდგომარეობას, ზოგჯერ ამ საკითხის შესწავლა ფორმალურ ხასიათს ატარებს, რის შედეგადაც მიღებული აქვს ერთი და იგივე მოქალაქისაგან საჩივრის განმეორებით შეტანას ან ზემდგომ ორგანოებში გაგზავნას.

თბილისის 26 კომისიის რაიონის განათლების განყოფილებას (ამხ. კ. სუჯაშვილს) არ აქვს შემოწმებული და განხილული დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებში, სკოლებში, სკოლა-ინტერნატში მოქალაქეთა მიღებისა და განცხადება-საჩივრების განხილვის მდგომარეობა. 1973 წლის 1-დან 11 ოქტომბრამდე განხილული განცხადებებიდან ცხრა განცხადებას არ ახლავს რეზოლუცია.

წითელწყაროს რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლს, ამავე რაიონის ჯაფარიძის საშუალო სკოლას არ აქვთ დაწესებული მშრომელთა მიღების დღეები, არ აპყავთ კონტროლზე წერილები, რომლებიც მტკივნეულ საკითხებს ეხება.

წითელწყაროს რაიონის განათლების განყოფილება (ამხ. ნ. ბოსტოლანაშვილი) არ ამოწმებს მშრომელთა განცხადებების განხილვის მდგომარეობას ქვემდებარე დაწესებულებებში. განათლების განყოფილების წერილების სარეგისტრაციო ექრნალში არ არის ნაჩვენები, რომელ საქალაქში ინახება ესა თუ ის განცხადება.

თბილისის საქარხნო რაიონის განათლების განყოფილებაში (ამხ. დ. კალანდაძე) მიღებული შვიდი განცხადებიდან შემოწმების დროს არ აღმოჩნდა არც განცხადებები და არც მათზე გაცემული პასუხები.

ზუგდიდის რაიონის განათლების განყოფილებაში მშრომელთა მიღებისათვის დაწესებულია ყოველი კვირის ორშაბათი, 15-დან 20 საათამდე, რაც სრულებით არ არის საკმარისი.

შემოწმებული განათლების განყოფილებებიდან არც ერთს არ აღმოაჩნდა მშრომელთა მიღების სარეგისტრაციო წიგნი, ხოლო ზეპირი პასუხების აღრიცხვა არ აღმოაჩნდა მათს უმრავლესობაში.

მშრომელთა მიღების ორგანიზაციის, მათი წინადადებების, განცხადება-საჩივრების განხილვის საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისა და ამ მიმართებით მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხ-

რეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) განუხრელად გააუმჯობესონ მშრომელთა მიღებისა და რილების განხილვის საქმე; მოქალაქეთა წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების განხილვისას მტკიცედ იხელმძღვანელონ ზემდგომი ორგანოების დადგენილებებითა და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1973 წლის 2 აგვისტოს № 525 ბრძანებით „მშრომელთა განცხადებების, წინადადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობის შესახებ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და სამინისტროსადმი დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებში“;

ბ) მშრომელთა მიღებისათვის შემოიღონ დღეები და საათები დაწესებული ნორმის მიხედვით; აწარმოონ მშრომელთა მიღებისა და განცხადება-საჩივრების შემოსვლისა და გასვლის ზუსტი აღრიცხვა;

გ) მშრომელთა წერილებზე პასუხების გაცემისას მკაცრად დაიცვან დაწესებული დრო.

იმ შემთხვევაში, როდესაც მშრომელთა წერილების განხილვისა და საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისათვის აუცილებელია ერთ თვეზე მეტი დრო, მიიღონ დაწესებულება-ორგანიზაციის ხელმძღვანელის სპეციალური ნებართვა. დაგვიანების მიზეზის შესახებ უნდა აცნობონ ავტორს;

დ) მოქალაქეთა განცხადება-საჩივრები განიხილონ გულდასმით, საფუძვლიანად და წერილების ავტორებს გაუგზავნონ სწორი და ამომწურავი პასუხები;

ე) კონტროლზე აიყვანონ ყველა ის განცხადება-საჩივარი, რომლებშიც მტკივნეული და საყურადღებო საკითხებია დასმული; მკაცრი კონტროლი განახორციელონ დაწესებული საკითხების სწორი და დროულად გადაწყვეტისათვის;

ვ) ასრ განათლების მინისტრებმა და მათმა მოადგილეებმა, ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა და განათლების სისტემის ყველა დაწესებულება-ორგანიზაციის ხელმძღვანელებმა პირადად აწარმოონ მოქალაქეთა მიღება.

2. სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოებისა და სკოლების ინსპექტორების დროს, როგორც წესი, ადგილებზე შეამოწმონ განცხადებებისა და საჩივრების განხილვის მდგომარეობა, შემჩნეულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად დაუყოვნებლივ გაატა-

რონ საჭირო ღონისძიებანი და შედეგების შესახებ მოახსენონ მიმ-
ვლინებელი ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს.

3. სკოლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკმა) და კაბო-
ბის განყოფილებამ (ამხ. ი. კვაჭაძემ) სისტემატური კონტროლი
უწიონ ამ ბრძანების შესრულების მიმდინარეობას.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
კოლეგიის 1973 წლის 27 დეკემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე უშ. ობოლაძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
1974 წლის 16 იანვრის ბრძანება № 26

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებიდან რვაკლასდამთავრებულ
მოსწავლეთა გასვლის აღკვეთის ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში არსებული მასა-
ლებით და ადგილზე ჩატარებული შემოწმებით ირკვევა, რომ სა-
ხალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოების ერთი ნაწილი სა-
თანადო პასუხისმგებლობით არ მოეკიდა სამინისტროს მიერ ადგი-
ლებზე დაშვებული შესაბამისი ბრძანებების შესრულებას, რის გამო
რესპუბლიკაში კვლავ ადგილი აქვს ზოგადსაგანმანათლებლო სკო-
ლებიდან რვაკლასდამთავრებულ მოსწავლეთა გადაყვანას პროფ-
ტექნიკურ სასწავლებლებსა და საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელ
სკოლებში, აგრეთვე ზოგადსაგანმანათლებლო დღის სკოლებიდან
მოსწავლეთა გარიცხვის შემთხვევებს ქალაქებისა და რაიონების
აღმასკომებთან არსებულ არასრულწლოვანთა საქმეების კომისი-
ებთან შეთანხმების გარეშე.

აფხაზეთის ასსრ-ში არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიების
თანხმობის გარეშე პროფტექნიკურ სასწავლებლებში გადაყვანილია
IV-VIII კლასების 27, ხოლო საღამოს სკოლებში 94 მოსწავლე; აჭა-
რის ასსრ-ში შესაბამისად—104 და 30, სამხრეთ ოსეთის ავტონო-
მიურ ოლქში — 87 და 7, ქ. თბილისში — 145 და 108 და ა. შ.

ამ ტიპის სკოლებში, შეგნებული დისციპლინის განმტკიცებაზე
კონტროლისა და აღმზრდელობითი მუშაობის ერთგვარად შესუს-
ტების გამო, იზრდება მოსწავლეთა მიერ ჩადენილი დანაშაულის
რაოდენობა. ქ. გაგრის საღამოს საშუალო სკოლის არასრულწლო-
ვანი მოსწავლეები: ა. გულორდავა და ა. ქანთარია სკოლიდან გაი-
რიცხნენ ქურდობისათვის, ხოლო რ. შენგელია ხულიგნობისათვის;
სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ზნაურის რაიონის სოფელ
არნეტის საშუალო სკოლის VII კლასის მოსწავლე დ. თედევას,

რომელიც პროფტექნიკურ სასწავლებელში გადაიყვანეს, ბავშვის მოკვლისათვის 6 წლით პატიმრობა მიესაჯა; ქ. თბილისის მე-13 საშუალო სკოლის არასრულწლოვანებმა: ა. სონღულაძე და ტ. ჩოკოშვილმა ჩაიდინეს ქურდობა; ქ. თბილისის საღამოს მე-12 საშუალო სკოლის მოსწავლემ ზ. ფარადიანმა ჩაიდინა ქურდობა. არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიის დადგენილებით იგი სამეთვალყურეოდ გადაეცა სკოლას, რომელმაც ვერ უზრუნველყო სათანადო აღმზრდელითი მუშაობის ჩატარება, რის გამოც ბ. ფარადიანმა განმეორებით ჩაიდინა მძიმე დანაშაული, დაქრდა და გაძარცვა ტაქსის მძღოლი.

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებიდან გარიცხულია 178 მოსწავლე, მათ შორის აფხაზეთის ასრ სკოლებიდან — 37, აჭარის ასრ სკოლებიდან — 41, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სკოლებიდან — 7, ქ. ფოთის სკოლებიდან — 8, ახალქალაქის რაიონის სკოლებიდან — 5, ზუგდიდის რაიონის სკოლებიდან — 6, მახარაძის რაიონის სკოლებიდან — 7, წყალტუბოს რაიონის სკოლებიდან — 6 მოსწავლე და ა. შ.

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების IV-VIII კლასების მოსწავლეთა პროფტექნიკურ სასწავლებლებსა და საღამოს სკოლებში გადაყვანისა და სკოლებიდან მოსწავლეთა გარიცხვის საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის მიზნით,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) აღკვეთონ დღის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებიდან რვა-კლასდაუშთავრებელ მოსწავლეთა გადაყვანა პროფტექნიკურ სასწავლებლებსა და საღამოს სკოლებში ქალაქებისა და რაიონების აღმასკომებთან არსებული არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიების დადგენილების გარეშე;

ბ) არ დაუშვან სკოლებიდან მოსწავლეთა გარიცხვის არცერთი შემთხვევა ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებთან და არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიებთან შეთანხმების გარეშე;

გ) აკრძალონ ე. წ. უდისციპლინო მოსწავლეთა სკოლიდან სკო-

ქართული
საქმიანობა

ლაში გადაყვანა; როგორც პედაგოგიურად ყოვლად გაუმართლებელი ღონისძიება;

დ) ზუსტად აღრიცხონ მეთვალყურეობას მოკლებული არასაიმედო ოჯახებში მყოფი ბავშვები და მოზარდები. დაინტერესებულ ორგანოებთან ერთად იზრუნონ მათდამი კონტროლის გაძლიერებისა და საყოფაცხოვრებო პირობების გასაუმჯობესებლად;

ე) მკვეთრად გააძლიერონ მუშაობა ბავშვთა უზედამხედველობისა და დანაშაულებრივი მოქმედების აღმოსაფხვრელად. ყურადღების გარეშე არ დატოვონ მოსწავლეთა მიერ დისციპლინის დარღვევის არცერთი შემთხვევა. გაატარონ პედაგოგიურად გამართლებული ისეთი ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბავშვთა სწორ აღზრდას, მშობელთა ან მათ შემცვლელ პირთა პასუხისმგებლობის გაზრდას და არასრულწლოვანთა მიერ დანაშაულის ჩადენის გამომწვევი მიზეზების დაძლევას.

2. აღნიშნული ბრძანება განიხილონ ასსრ განათლების სამინისტროების კოლეგიების, ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებათა სახალხო განათლებისა და სკოლების პედაგოგიური საბჭოების სხდომებზე, დასახონ და განახორციელონ ღონისძიებანი ამ საქმეში გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

3. სკოლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკმა) სისტემატური კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე, პერიოდულად გააანალიზოს ამ საქმეში არსებული მდგომარეობა და საჭირო შემთხვევაში საკითხი მოამზადოს კოლეგიაზე განსახილველად.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1973 წლის 27 დეკემბრის დადგენილება.

საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე უშ. ობოლაძე

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბრძანება
№ 999, 1973 წლის 27 დეკემბერი

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში 1972-1973
სასწავლო წელს ჩატარებული გადასაყვანი, გამოსაშვები და
საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი და 1973
წელს უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების
შედეგების შესახებ

აღვხიშნავ, რომ რესპუბლიკის სკოლებში 1972-1973 სასწავლო
წელს ორგანიზებულად დაიწყო და საგამოცდო ინსტრუქციის სრულ-
ლი შესაბამისობით ჩატარდა გადასაყვანი, გამოსაშვები და საშუა-
ლო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი გამოცდები.

სკოლების ხელმძღვანელებისა და მასწავლებელთა დიდი ნაწი-
ლი მაღალი პედაგოგიური პასუხისმგებლობის გრძნობით მოეკიდა
ამ ფრიად მნიშვნელოვან საქმეს და ობიექტურად შეაფასა მოსწავ-
ლეთა ცოდნა. ამ მხრივ გამოირჩევიან თბილისის ფიზიკა-მათემატი-
კის სკოლა-ინტერნატი (დირექტორი ვ. მელაძე), 42-ე (დირექტორი
ო. ლაღანიძე), 77-ე (დირექტორი გ. კობახიძე), 126-ე (დირექტორი
ც. ლეყავა), მე-60 (დირექტორი კ. ვადაქკორია), 66-ე (დირექტორი
რ. ნინუა), ბათუმის სალიბაურის № 2 სკოლა-ინტერნატი (დირექ-
ტორი ი. დიასამიძე), სოხუმის მე-4 (დირექტორი ნ. ბოკუჩავა), რუს-
თავის საღამოს (ცვლის) (მე-2 დირექტორი კ. ჯოლია), ჯავის სკოლა-
ინტერნატი (დირექტორი ი. კოჩიევი), ქ. ცხაკაიას მე-2 (დირექტორი
ნ. გუგუნავა), ზუგდიდის 1-ლი (დირექტორი შ. ხუბულავა), გურჯა-
ანის რაიონის ვეჯინის (დირექტორი შ. გაბიტაშვილი), გორის 1-ლი
(დირექტორი ვ. ჩიკოიძე) და სხვა საშუალო სკოლები.

ამ და ზოგიერთ სხვა სკოლაში გამოცდები წარმოადგენდა სკო-
ლის მიერ სასწავლო წლის განმავლობაში ჩატარებული მთელი მუ-
შაობის შეჯამებას. საგამოცდო კომისიები ითვალისწინებდნენ იმას,
რომ მოსწავლე არცერთი სახის სასწავლო მეცადინეობის პირო-

ბებში არ იმყოფება ისეთ დაძაბულ მდგომარეობაში, როგორშიც ცოდნის შემოწმებისა და შეფასების დროს, ამიტომ მათ გამოცდებზე შექმნეს ისეთი ატმოსფერო, როცა მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმება ობიექტურად, მშვიდ, ნორმალურ პირობებში მიმდინარეობდა.

მიუხედავად აღნიშნულისა, გამოცდებზე შეიმჩნეოდა არსებითი ხასიათის ნაკლოვანებები. ზოგიერთი საგამოცდო კომისია არაკეთილსინდისიერად მოეკიდა მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმებასა და შეფასებას, გამოიჩინა ლიბერალობა, გაუსწორებელს ტოვებდა მოსწავლეთა მიერ დაშვებულ მრავალ შეცდომას. იყო შემთხვევები, როდესაც მოსწავლეთა ცოდნის დაახლოებით ერთნაირი დონე სხვადასხვაგვარ შეფასებას ღებულობდა. ასეთი სახის შეცდომები გამოვლინდა ქართული ლიტერატურის წერითი ნამუშევრების შემოწმებისას რუსთავის მე-17 (მასწავლებელი ნ. წიკლაური), თეთრი წყაროს ქართული (დირექტორი ლ. ცხვედიანი, მასწავლებელი ლ. ჯიხჯიხაძე), ბათუმის 1-ლი (დირექტორი დ. მახარაძე, მასწავლებლები თ. გოგიშვილი, მ. ბორჩხაძე), ხულოს (დირექტორი ი. შავაძე, მასწავლებელი ვ. თავართქილაძე), ხობის 1-ლი (დირექტორი ა. ბერაია, მასწავლებელი დ. ახალაია), შუახევის რაიონის ოლადაურის (დირექტორი ვ. მიქელაძე, მასწავლებელი შ. მიქელაძე) საშუალო სკოლებში.

რუსულ ენასა და ლიტერატურაში, ზოგჯერ, საგამოცდო კომისიებმა გამოიჩინეს უპასუხისმგებლობა და არაკეთილსინდისიერება საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთა, განსაკუთრებით ოქროს მედლით დასაჯილდოებელ კანდიდატთა წერითი ნაშრომების გასწორებისას. ნაშრომებში არ არის შემჩნეული ყველა შეცდომა და ისინი დარჩენილია სათანადო შენიშვნის გარეშე; გამსწორებლების მიერ თითოეული ნაშრომის ფურცლის თავისუფალ ნაწილზე ან ბოლოს აღნიშნული არ არის, რა ხასიათისა და რა რაოდენობის შეცდომებია დაშვებული და ნაწერები შეფასებულია ლიბერალურად; ნაშრომები, რომლებშიც დაშვებულია უხეში ორთოგრაფიული, პუნქტუაციური, სტილისტური შეცდომები, ამასთან, ზოგჯერ თემა სრულიად არ არის გახსნილი, შეფასებულია „ხუთზე“.

ცუდად იყო შემოწმებული ოქროს მედლის კანდიდატების საკონტროლო და საგამოცდო ნამუშევრები თბილისის 52-ე (მასწ. ვ. ხავასარდოვა), 63-ე (დირექტორი მ. ხუციშვილი, მასწ. ი. შოთა-

ძე, ა. ამირხანოვა), 38-ე (დირექტორი დ. სტეცენკო, მასწ. ა. სატურ-
როვა), ქ. ცხინვალის მე-6 (დირექტორი ო. გასიევი, მასწ. ი. ვილენ-
ჩიკი), გორის მე-6 (დირექტორი ც. მეხუზლა, მასწ. ქ. ჩიტაძე), გუგუ-
ლის მე-3 (დირექტორი შ. ფარულავა, მასწ. ნ. პიტალსკაია) და ზო-
გიერთი სხვა საშუალო სკოლის საგამოცდო კომისიების მიერ.

ზოგიერთ სკოლაში ხდებოდა „შპარგალკებიდან“ გადაწერა. ცხინვალის მე-6 საშუალო სკოლაში ოქროს მედალოსნების წერი-
თი ხაძუშევრები ერთმანეთს ემთხვეოდა და სიტყვასიტყვით გად-
მოწერილი იყო მეთოდური სახელმძღვანელოდან, გამოვლინდა აგ-
რეთვე სიყალბის შემთხვევებიც: გუდაუთის მე-5 საშუალო სკოლამ
(დირექტორი ვ. სამანჯია, მასწ. გ. დერიაბინა) მედლის კანდიდატის
საკონტროლო ნამუშევრები ხელახლა გადაწერილი და შემოწმე-
ბული წარმოადგინა, ხოლო ქ. სოხუმის მე-10 საშუალო სკოლამ
(დირექტორი გ. ჩუკბანი, მასწ. ნ. კრასინსკაია) მედლის კანდიდა-
ტის 1972 წლის ოქტომბერ-ნოემბრის საკონტროლო წერები წარ-
მოადგინა ისეთ რვეულებზე შესრულებული, რომლებიც გამოშვე-
ბული იყო 1973 წელს.

აბაშის რაიონის 1-ლი მაისის (დირექტორი შ. ჯანჯღავა, მასწ.
ნ. ჯავახიშვილი), ჭიათურის რაიონის ზოდის (დირექტორი და მათე-
მატიკის მასწავლებელი ლ. გაბრიჭიძე) საშუალო სკოლების კურს-
დამთავრებულ ოქროს მედლის კანდიდატებს მათემატიკაში შეცდო-
მები ჰქონდათ დაშვებული ლოგარითმული განტოლების ამოხსნა-
ში, რაც გასწორებისას შენიშნული არ იყო და ნაშრომები ლიბერა-
ლურად შეფასებულა ინიშან „ხუთზე“. ანლოგიური მდგომარეობაა
ქ. თბილისის მე-4 (ყოფილი დირექტორი ა. ქურიძე, მასწ. ნ. ლე-
ბანიძე), 56-ე (დირექტორი ე. ცერცვაძე, მასწ. ა. ბახტაძე), სოხუმის
მე-17 (დირექტორი შ. ლასურია, მასწ. ე. თუთბერიძე), გუდაუთის
მე-5 (დირექტორი ვ. სამანჯია, მასწ. ლ. კარაკაჯიანი), ბათუმის 23-ე
(დირექტორი ს. ტივაძე, მასწ. გ. კოყიაშვილი), რუსთავის მე-3 (დი-
რექტორი ი. სკრიხოკოვი, მასწ. ტ. ორლოვა), ლანჩხუთის 1-ლი (დი-
რექტორი გ. ხალვაში, მასწ. გ. იმნაძე), გალის მე-3 (დირექტორი
შ. ფარულავა, მასწ. ს. პაპასკუა) საშუალო სკოლებში.

ბათუმის 1-ელ (დირექტორი დ. მახარაძე, მასწ. ნ. მახარაძე,
ვ. თალაკვაძე და თ. კვაჭაძე), ცხინვალის მე-6 (დირექტორი ო. გა-
სიევი, მასწ. ა. ჭიკავი, ნ. ლანგი, ა. კაბისოვა) საშუალო სკოლების
X კლასებში მათემატიკის გამოცდების დროს, ადგილი ჰქონდა
უწესრიგობას, მოსწავლეები დამოუკიდებლად არ მუშაობდნენ, იყო

„შპარგალკების“ გამოყენების ცდები, რომლის აღსაკვეთად საჯარო მოძღვრო კომისია გადამწყვეტ ზომებს არ იღებდა.

ქალზე დაბალი მღმზადება გამოამყენეს ხაშურის რაიონის ტეზრის საშუალო სკოლის (დირექტორი მ. ლომიძე) X კლასების მოსწავლეებმა. თითქმის ერთი საათის განმავლობაში არც ერთ მოსწავლეს მუშაობა არ დაუწყია. შემდეგ მასწავლებელმა ლ. ჩიტიშვილმა მისცა მოსწავლეებს განმარტება. როდესაც მასწავლებელს მიეთითა, რომ მას ამის უფლება არ ჰქონდა, გამოიჩინა თავშეუკავებლობა და გააკეთა მასწავლებლისთვის შეუფერებელი განცხადება. შემდეგ იგი შეეცადა მოსწავლეებისათვის ინდივიდუალურად მიეცა განმარტება მაგალითებზე, ამოცანის გამოყვანა კლასში ვერცერთმა მოსწავლემ ვერ შეძლო.

წითელწყაროს რაიონის სოფ. ოზაანის საშუალო სკოლაში (დირექტორი თ. პოპიაშვილი) მათემატიკისა და ფიზიკის მასწავლებლებს ე. მეხროშვილსა და ლ. გიგოლაშვილს შორის არსებობს არაკოლეგიალური დამოკიდებულება, სკოლაში შექმნილია მასწავლებელთა დაჯგუფებები, რაც იწვევს დაძაბულ მდგომარეობას. X კლასში, მათემატიკის წერის დროს, ფიზიკის მასწავლებლის დ. გიგოლაშვილის დის შვილს ფანჯრიდან მისი ხელით დაწერილ „შპარგალკა“ მიაწოდეს.

თბილისის 95-ე საშუალო სკოლის დირექტორმა გ. ავაქიანმა IX კლასის 6 მოსწავლეს ხელმეორედ აწერინა სომხურ ლიტერატურაში და ლიბერალურად შეაფასა დადებითი ნიშნით. ამის შესახებ იცოდა 26 კომისიის რაიონის განათლების განყოფილების გამგემ კ. სუჯაშვილმა, მაგრამ მის აღსაკვეთად არავითარი ზომები არ მიიღო.

ზემოთქმულიდან ჩანს, რომ ზოგიერთი სკოლის ხელმძღვანელი მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმება-შეფასებაში არ იცავს ობიექტურობას, არ აწესებს მასწავლებლის სრულ პასუხისმგებლობას შეფასების სიზუსტისათვის, ვერ აღწევს იმას, რომ მასწავლებლები კეთილსინდისიერად, მოვალეობის სრული შეგნებით, პასუხისმგებლობის გრძნობით აფასებდნენ მოსწავლეთა ცოდნას, ივიწყებენ, რომ სუბიექტურობა, ნიშნების ხელოვნურად დაკლება ან გადიდება პედაგოგიური ხასიათის დანაშაულია. მასწავლებლების გარკვეული ნაწილი ცოდნის შემოწმების საქმეში არ ახორციელებს მკაცრ და ბოლომდე სამართლიან მოთხოვნას. მასწავლებლები, რომლებიც ამ დიდმნიშვნელოვანი მოთხოვნის შეუფასებლობას იჩენენ, სწავ-

ლას ხდიან არასაინტერესოდ და მოსწავლეთა შორის კარგავენ ყრველგვარ პატივისცემასა და ავტორიტეტს.

რესპუბლიკის სახალხო განათლების ორგანოებმა და სკოლებმა ხელმძღვანელებმა უკანასკნელ წლებში გაატარეს საკუთარი ზომები სწავლებაში ფორმალიზმის აღმოფხვრისა და ამ მიმართულებით ღონისძიებათა საერთო სისტემაში ცოდნის თანმიმდევრულ შემოწმებასა და შეფასებაში ლიბერალიზმის დაძლევისათვის.

სკოლის სასწავლო გეგმებისა და პროგრამების საერთო მიმართულება და შინაარსი ითვალისწინებს ყველა ძირითადი მეცნიერების საფუძვლების შესწავლას იმ მოცულობით, რაც აუცილებელია ყოველმხრივ განვითარებული ადამიანის აღსაზრდელად. ამასთან, საშუალო სკოლის პროგრამები უზრუნველყოფენ საგანმანათლებლო ცოდნის მიწოდებას იმ მოცულობით, რომ კურსდამთავრებულს შეეძლოს სწავლის გაგრძელება უმაღლეს სასწავლებელში. რესპუბლიკის ბევრი სკოლა და მასწავლებელთა კოლექტივი ამ მოთხოვნების შესაბამისად მუშაობს, რის შედეგად 1972-1973 სასწავლო წელს საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულებმა, განსაკუთრებით ოქროს მედლითა და სიგელით დაჯილდოებულებმა, უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე მეცნიერებათა საფუძვლების უფრო მტკიცე ცოდნა გამოამჟღავნეს, ვიდრე წინა წლებში.

უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლების სამივე ფორმაზე სულ ჩაირიცხა 12 579 კაცი. წარმატებით ჩააბარა მისაღები გამოცდები და ჩაირიცხა რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში 1972-1973 სასწავლო წელს საშუალო სკოლის 8735 კურსდამთავრებული. მათ შორის, 70-მა ოქროს მედალოსანმა „5“-ზე ჩააბარა მაპროფილებელი საგნები, ხოლო 85 ჩაირიცხა კონკურსის შედეგად. რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ უმაღლეს სასწავლებლებში, არაზუსტი ცნობებით, გამოცდები ჩააბარა და ჩაირიცხა 47 ოქროს მედალოსანი.

მიუხედავად აღნიშნულისა, რესპუბლიკის სკოლების დიდი ნაწილის მასწავლებელთა კოლექტივები ვერ ახერხებენ სათანადო დონეზე წარმართონ მეცნიერებათა საფუძვლების სწავლება და კურსდამთავრებულებს მისცენ მკვიდრი ცოდნა პროგრამით გათვალისწინებული მასალების ფარგლებში.

საშუალო სკოლების გამოსაშვებ და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე შესრულებული წერითი ნაშრომების ანალიზი ადასტურებს, რომ ზოგიერთი სკოლის კურსდამთავრებულებს არა

აქვთ მშობლიური ენისა და ლიტერატურის პროგრამით გათვალისწინებული საკითხების საფუძვლიანი ცოდნა, არაიშვიათად ვხვდებით მართლწერის ელემენტარული წესების უცოდინარობის გამოწვეული ენის გრამატიკის კურსში შესწავლილი თეორიული მასალის დავიწყების ან პრაქტიკაში მისი გამოყენების უუნარობასა და ლექსიკური შეზღუდულობის შემთხვევებს. კურსდამთავრებულთა ერთი ნაწილი არადაამაკმაყოფილებლად იცნობს შესწავლილი მხატვრული ნაწარმოების ტექსტს, რის გამოც ვერ ერკვევა მის დედააზრსა და დანიშნულებას. ნამუშევრების გარკვეულ ნაწილს აშკარად ეტყობა, რომ მოსწავლეებს არ აქვთ აზრის დამოუკიდებლად, მწყობრად, ლოგიკური თანმიმდევრობით გადმოცემის უნარ-ჩვევები, ზოგ ნაწილს აშკარად ეტყობა მოსწავლის აზროვნების შეზღუდულობა, ხშირად თხზულებები გადატვირთულია ციტატებით.

გამოცდებმა გვიჩვენა, რომ სკოლების კურსდამთავრებულებს არ შეუძლიათ უცხოურ ენაზე უბრალო, მარტივი საუბარი, ლარბია მათი ლექსიკონი, გრამატიკულ ცოდნას ვერ იყენებენ სასაუბრო პრაქტიკაში, უჭირთ მარტივ წინადადებთა შედგენა და თარგმნა, სუსტად არიან დაუფლებული საპროგრამო მასალის ცალკეულ მონაკვეთებს, მოისუსტებენ ორთოგრაფიაში. იმ სკოლებშიც კი, სადაც უცხოური ენები გაძლიერებულად ისწავლება, კურსდამთავრებულთა დიდი ნაწილი ვერ ახერხებს ცოდნის მინიმუმის გამომჟღავნებას, ყოველივე ეს თავისთავად მეტყველებს ამ საგნების სწავლებაში დამკვიდრებულ ფორმალისმზე. თბილისის 24-ე, რუსთავის მე-2 და ზოგიერთი სხვა საშუალო სკოლის ბევრმა კურსდამთავრებულმა, რომელთაც საშუალო განათლების ატესტატში ნიშანი „5“ ჰქონდათ, უმაღლეს სასწავლებელში მისაღებ გამოცდებზე არადაამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღეს.

სკოლების ერთ ნაწილში დაბალია მოსწავლეთა მომზადება მათემატიკაში, რაც ნათლად დადასტურდა საშუალო განათლების ატესტატისა და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე. კურსდამთავრებულთა ნაწილმა არ იცის მოქმედებები ათწილადებზე, როგორ იცვლება მოქმედებათა შედეგები კომპონენტების ცვლილებასთან დაკავშირებით, ვერ ადგენენ მოპირდაპირენიშნიანი რიცხვების განაყოფის ნიშანს, ვერ ხსნიან უმარტივეს ტრიგონომეტრიულ განტოლებას, ვერ ადგენენ ტრიგონომეტრიულ იგივეობაში შემავალ არგუმენტის დასაშვებ მნიშვნელობებს. არ იციან ნამრავლის, წილადისა და ხარისხის ლოგარითმების ფორმულების გა-

მოყვანა, მაჩვენებლიანი და ლოგარიტმული ფუნქციების თვისებები და გრაფიკები, მრავალწახნაგებისა და მრგვალი სხეულების სრული ზედაპირის ფართობებისა და მოცულობების გამოსათვლელად ფორმულებს. მულების გამოყვანა, ტრიგონომეტრიული ფუნქციების გამოსახვა. უჭირთ ხახაზების შესრულება, რაც იმითაცაა გამოწვეული, რომ ხაზვის სწავლება, რომელიც ზრდის და ავითარებს მოსწავლის გონებრივ ძალებს, თვალზომას ანუ სივრცეში ორიენტირებას, სიზუსტეს, სიმეტრიის გრძნობასა და წვრთნის მოზარდის ხელს, სკოლებაში არადაამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული. ხაზვაში ნიშან „ხუთის“ მქონე კურსდამთავრებულებს არ აქვთ ნახაზის შესრულების ჩვევები, არ შეუძლით მარტივი სახის ტექნიკური ხასიათის ნახაზებში გარკვევა, პირობითი ნიშნების წაკითხვა, ნახაზების გაგება. მათ მისაღებ გამოცდებზე არადაამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღეს.

კურსდამთავრებულთა უმრავლესობა ცუდად ერკვევა ფიზიკის ძირითად საკითხებში, როგორცაა: ერთეულთა სისტემები, გარემოს გავლენა მუხტების ურთიერთქმედებაზე, ომის კანონი მთელი წრედისათვის, ძაბვა, ძაბვის ვარდნა და ე. მ. დ. დენი გაზებში, ელექტრომექანიკური ინდუქცია, ცვლადი დენის გამართვა, ტრანსფორმატორი, რხევითი კონტური, მილაკიანი გენერატორი, ელექტრომაგნიტური ტალღების გამოსხივება და მიღება, სინათლის ტალღური და ქვანტური ბუნება, ატომის აგებულება და ა. შ.

კურსდამთავრებულთა აბსოლუტურ უმრავლესობას არ შეუძლია თვისებრივი და გაანგარიშებითი ამოცანების ამოხსნა, მასწავლებლები ან სულ არ ავარჯიშებენ მოსწავლეებს ამოცანების ამოხსნაზე, ან კმაყოფილებიან მარტივი ამოცანების ამოხსნით, რომლებიც მხოლოდ მზა ფორმულებში რიცხობრივი მონაცემების ჩასმით ამოიხსნება.

კურსდამთავრებულებს ქიმიაში არ აქვთ ამოცანების ამოხსნის ელემენტარული ცოდნა, უხეშ შეცდომებს უშვებენ ქიმიურ ფორმულებსა და განტოლებებში, მეტალებს ორატომიანი მოლეკულების სახით წარმოადგენენ, სუსტად იციან თეორიული მასალა: ქიმიური ბმების ტიპები, მარილთა ჰიდროლიზი, ელექტროლიტური დისოციაცია, ელექტროლიზი, რეაქციათა მიმდინარეობის პირობები.

განსაკუთრებით სუსტი ცოდნა აქვთ კურსდამთავრებულებს ორგანულ ქიმიასში. არ იციან ორგანულ ნაერთთა აღნაგობა და მისი გავლენა ქიმიურ თვისებებზე, ქიმიური რეაქციების მექანიზმი ერთთა გარდაქმნა და გამოყენება, ბევრ საკითხზე საერთოდ არ იძლევიან პასუხს.

სსრ კავშირის ისტორიაში გამოცდების შედეგები გვიჩვენებს, რომ კურსდამთავრებულთა დიდი ნაწილი ვერ ერკვევა ისტორიულ მოვლენებსა და ფაქტებს შორის მიზეზ-შედეგობრივ კავშირში, ვერ ახერხებთ კონკრეტულად დაახასიათოს ამა თუ იმ ეპოქაში ქვეყნის განვითარების მამოძრავებელი თუ ხელშემშლელი ძალები, არ იციან ქვეყნის ისტორიის ძირითადი პერიოდები, ჩვენი ქვეყნის ხალხთა ბრძოლა დამოუკიდებლობისათვის, გლახთა ომები და მათი ისტორიული მნიშვნელობა, კულტურის მიღწევები...

მიუხედავად დასახელებული და სხვა საგნების სწავლების ასეთი დაბალი დონისა, მრავალ სკოლაში იწერება გაუმართლებლად მაღალი ნიშნები, რაც ობიექტურად არ ასახავს მოსწავლეთა ცოდნას მოქმედი პროგრამის ფარგლებში.

სკოლებში კვლავ ფესვგადგმულია ლიბერალიზმი მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებაში. მასწავლებლები, სკოლის ხელმძღვანელობისა და მშობლების წინაშე თავის გამართლების მიზნით, და ხშირად მათი ზეგავლენით, მრავლად წერენ გაუმართლებელ ნიშნებს. არა-იშვიათია ისეთი შემთხვევაც, როცა ისინი თვითონ უწყობენ ხელს მოსწავლეებს მზამზარეული ტექსტებიდან დავალებათა გადაწერაში, რაც ძირშივე ჰკვეთს მოსწავლეთა მისწრაფებას საფუძვლიანი დამოუკიდებელი მუშაობისადმი. ამით გაპირობებულია ის, რომ ატესტატებში „5“-სა და „4“-ზე შეფასებული კურსდამთავრებულების მნიშვნელოვანი რაოდენობა უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე იჭრება.

ქ. თბილისის 30-ე სკოლიდან (დირექტორი ო. პატარაია, მასწავლებლები გ. დანელია, გ. ნერსესოვი, მ. ხუროძე) უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე არადაამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღო 27 კურსდამთავრებულმა (მათ შორის ხუთოსანი — 5, ოთხოსანი — 11), 36-ე საშუალო სკოლიდან (დირექტორი გ. ხომერიკი, მასწავლებლები ლ. მიქაძე, ი. გორდენიანი, მ. ხურცილავა, რ. სახვაძე) — 10-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 4), მე-5 სკოლიდან (მასწავლებლები დ. კოტორაშვილი, ე. ჭიჭინაძე) —

15-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 5), 26-ე სკოლიდან (დირექტორი ა. ჩანტლაძე, მასწავლებლები ლ. ელიზბარაძე, გ. გაფრინდაშვილი) — 11-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 5), 129-ე სკოლიდან (დირექტორი გ. ზაქარაიშვილი, მასწავლებელი მ. თხელიძე) — 23-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 15), 132-ე სკოლიდან (დირექტორი რ. ჯაში, მასწავლებელი ს. ბარვენაშვილი) — 30-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 15), მე-6 სკოლიდან (დირექტორი ნ. მევენაძე, მასწავლებელი თ. მერაბიშვილი) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 5), მე-10 სკოლიდან (დირექტორი შ. მანჯგალაძე, მასწავლებელი ჯ. თარგამაძე) — 36-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 13). მე-11 სკოლიდან (დირექტორი ნ. დიდი, მასწავლებელი დ. გაგიევი) — 18-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1 ოთხოსანი — 5), 103-ე სკოლიდან (დირექტორი კ. შანიძე, მასწავლებელი ვ. ელისაბედაშვილი) — 16-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 6), 124-ე სკოლიდან (დირექტორი ე. ჯაფარიძე, მასწავლებელი ლ. არჩვაძე) — 20-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 7), 147-ე სკოლიდან (დირექტორი ა. ჩაფიძე, მასწავლებლები ლ. ბიბილეიშვილი, ვ. მახარაძე) — 20-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 7), 24-ე სკოლიდან (დირექტორი ა. მეტრეველი, მასწავლებლები ლ. ხომასურიძე, გ. მიქაძე) — 29-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 17), 22-ე სკოლიდან (დირექტორი და მასწავლებელი უ. რუხაძე) — 14-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 4), 29-ე სკოლიდან (დირექტორი ნ. ბულისკერია, მასწავლებელი ნ. ქვათაძე) — 8-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 4), 140-ე სკოლიდან (მასწავლებლები კ. კაკოიშვილი, ჯ. ჯიქია) — 24-მა (მათ შორის ოთხოსანი — 13), 57-ე სკოლიდან (დირექტორი გ. ეპიტაშვილი, მასწავლებელი ბ. ყორყოლიანი) — 18-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 4), 134-ე სკოლიდან (დირექტორი დ. გიორგაძე, მასწავლებლები ჯ. სანებლიძე, ლ. გონაშვილი) — 27-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 4, ოთხოსანი — 10), 61-ე სკოლიდან (დირექტორი ლ. ჩხარტიშვილი, მასწავლებელი გ. ორჯონიკიძე) — 12-მა (მათ შორის ოთხოსანი — 11), 62-ე სკოლიდან (დირექტორი გ. ონიანი, მასწავლებლები ა. ტაბატაძე, ა. პაპაშვილი, ჯ. აბრამიძე, ნ. ჩხარტიშვილი) — 36-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 5, ოთხოსანი

— 16), 102-ე სკოლიდან (დირექტორი ც. კიკნაძე, მასწავლებლები
 ნ. რობაქიძე, ე. რამიშვილი) — 16-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2,
 ოთხოსანი — 10), 137-ე სკოლიდან (დირექტორი გ. ლლონტი, მასწავ-
 ლებელი თ. შეხეკულოვი) — 12-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2,
 ოთხოსანი — 6), 56-ე სკოლიდან (დირექტორი ე. ცერცვაძე, მასწავ-
 ლებელი გუსაევა) — 10-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი
 — 6), 64-ე სკოლიდან (დირექტორი ე. მაკასარაშვილი, მასწავლე-
 ბელი ნ. მარდიშინი) — 13-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი
 — 2), 53-ე სკოლიდან (დირექტორი ლ. მარგველაშვილი, მასწავლებ-
 ლები ნ. ფეჩიშვილი, ო. ჯეგნარაძე, ე. ზაქარიაძე) — 24-მა (მათ
 შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 5), 50-ე სკოლიდან (დირექ-
 ტორი ლ. ჭინჭარაძე, მასწავლებელი ს. ყვანია) — 16-მა (მათ შორის
 ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 7), რუსთავის მე-2 სკოლიდან (დი-
 რექტორი გ. გურიელიძე, მასწავლებლები ნ. გოგიტარაშვილი,
 გ. იაგანაშვილი, ი. ჩაიკა, კ. ბალუაშვილი, გ. პაპოშვილი — 15-მა
 (მათ შორის ხუთოსანი — 6, ოთხოსანი — 3), მე-17 სკოლიდან (მას-
 წავლებლები კ. ნოზაძე, ვ. კვირიკაშვილი) — 11-მა, (მათ შორის ხუ-
 თოსანი — 3, ოთხოსანი — 6), მე-15 სკოლიდან (დირექტორი ო. კა-
 პანაძე, მასწავლებელი ლ. გოგოლიშვილი, ნ. მეგრელიშვილი) —
 10-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 4, ოთხოსანი — 1), მე-6 სკოლიდან
 (დირექტორი უ. სულამანიძე, მასწავლებელი მ. დაღელიშვილი) —
 13-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 5), ტყებულის-1-ლი
 სკოლიდან (დირექტორი პ. კუბლაშვილი, მასწავლებლები რ. გაბრი-
 ჭიძე, ნ. კაკაურიძე, ე. ბუბაშვილი) — 12-მა (მათ შორის ხუთოსანი
 — 3, ოთხოსანი — 5), მე-2 სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ლ. უკ-
 ლეზა, მასწავლებელი მ. ქასარაშვილი) — 11-მა (მათ შორის ხუთო-
 სანი — 1, ოთხოსანი — 4), გორის მე-9 სკოლიდან ყოფილი დირექ-
 ტორი ვ. თავაძე, მასწავლებელი ნ. იამანიძე) — 5-მა (მათ შორის ხუ-
 თოსანი — 1, ოთხოსანი — 1), ქუთაისის 31-ე სკოლიდან (დირექ-
 ტორი გველესიანი, მასწავლებლები ც. მინდიაშვილი, ნ. კვერნაძე)
 — 8-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 5), ქუთაისის 23-ე
 სკოლიდან (დირექტორი დ. ქომეთიანი) — 10 ხუთოსანი, 10 — ოთ-
 ხოსანი, ქ. ჭიათურის მე-4 სკოლიდან (დირექტორი პ. ციცივიძე, მას-
 წავლებელი ე. ბოგვერაძე) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთ-
 ხოსანი — 4), კასპის რაიონის ალაიანის სკოლიდან (დირექტორი
 ს. ლეკიშვილი, მასწავლებელი ფ. ნადარეიშვილი) — 8-მ (მათ შო-
 რის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 4), ქვემოქალის სკოლიდან (დი-

რექტორი მ. სიგუა, მასწ. ი. ციხისთავი) — 7-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 3), ყვარლის მე-2 სკოლიდან (დირექტორი ი. ყურული, მასწავლებლები თ. ჯანიკაშვილი, ე. გურასპაშვილი) — 12-მა (მათ შორის ოთხოსანი — 7), აბაშის რაიონის ნაესაკოვოს სკოლიდან (დირექტორი გ. ჩაგანავა, მასწ. შ. გვილაევა) — 2-მა ხუთოსანმა, ლავოდების რაიონის ყარსუბნის სკოლიდან (დირექტორი ვ. ლობჯანიძე, მასწ. ვ. გელაშვილი) — 13-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 6), ბაისუბნის სკოლიდან (დირექტორი შ. გელაშვილი, მასწავლებელი ვ. ვანივეი) — 11-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 8), შრომის სკოლიდან (დირექტორი ნ. ყავლაშვილი, მასწ. ვ. ოთარაშვილი, ა. გოგოლაური) — 6-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3), ლანჩხუთის რაიონის ჩაისუბნის სკოლიდან (დირექტორი ა. ლომაძე, მასწავლებელი ვ. ჯორბენაძე) — 5-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 1), ნიგოეთის სკოლიდან (დირექტორი მ. ჩხაიძე, მასწავლებელი ს. ბაშარაძე) — 7-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 5), სუფსის სკოლიდან (დირექტორი ა. გარახაბაძე, მასწ. შ. გოგოლაძე, დ. კვაჭაძე) — 8-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 5), სუფსის სკოლიდან (დირექტორი ა. გარდაბხაძე, მასწ. მასწავლებლები ლ. სუღაძე, ჯ. გეგეშიძე, თ. ხარატიშვილი) — 10-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 4, ოთხოსანი — 4), საჩხერის მე-2 სკოლიდან (დირექტორი კ. ნადირაძე, მასწავლებელი ნ. ზურაბიშვილი) — 17-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 9), 1-ლი სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი გ. სადუნიშვილი, მასწავლებლები ლ. აბქანდაძე, ო. კაპანაძე, ა. მღებროვი) — 19-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 7, ოთხოსანი — 8), არგვეთის სკოლიდან (დირექტორი თ. იაშვილი, მასწავლებელი შ. მეცხოვრიშვილი) — 14-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 10), ქარელის მე-2 სკოლიდან (დირექტორი ნ. კობახიძე, მასწავლებლები თ. აბაშიშვილი, ლ. ამირხანოვი, დ. ედილაშვილი) — 13-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 4), წითელწყაროს სკოლიდან (დირექტორი ნ. ჯორკოშვილი, მასწ. დ. ყოჩიაშვილი, ქ. ნატროშვილი) — 23-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 6), არხილოსკალოს სკოლიდან (დირექტორი ი. კიკაბიძე — 2-მა ხუთოსანმა, მესტიის 1-ლი სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ი. ჩართოლანი, მასწ. თ. მარგიანი) ხუთოსანი — 2, ლატალის სკოლიდან (დირექტორი ს. გვიჩიანი, მასწავლებლები ს. გვიჩიანი, ფარაჯიანი) — 2-მა ხუთოსანმა, სკოლა-ინტერნატიდან (დირექტორი ა. გვიჩიანი, მასწ. ვ. ყორყო-

ლიანი) — 1-მა ხუთოსანმა, ორჯონიძის რაიონის ხიდრის სკოლიდან (დირექტორი მ. ქაბუნიძე, მასწ. ჯ. პაპავა). — 1 ხუთოსანმა, მე-2 სკოლიდან (დირექტორი ე. ლეჟავა, მასწ. მ. ფერაძე) — 7-მა (მათ შორის აბსოლუტური ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 3), წყალტუბოს რაიონის დერჩის სკოლიდან (დირექტორი გ. კაკიტაძე, მასწ. ე. მანავაძე, ლ. ჯიმშელიაშვილი) — ორმა ხუთოსანმა, ჩოხატაურის რაიონის ჩაისუბნის სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი რ. პაიჭაძე, მასწ. რ. ჩავლეიშვილი) — 12-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 6), 1-ლი სკოლიდან (დირექტორი ლ. გავაშელიაშვილი, მასწავლებელი გ. გურგენიძე) — 19-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 8), ლენტეხის რაიონის სასაშის სკოლიდან (დირექტორი ბ. თიანი, მასწ. რ. ნემსაძე) — 6-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 4), რცხმელურის სკოლიდან (დირექტორი ი. გაზდელიანი, მასწ. ზ. ხაბულიანი) — ორმა ხუთოსანმა, ჩოლურის სკოლიდან (დირექტორი და მასწ. ნ. ბაბლიანი) — ერთმა ხუთოსანმა, გურჯაანის რაიონის შრომის სკოლიდან (დირექტორი დ. ჯანიაშვილი, მასწ. თ. ცაბაშვილი) — 12-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 3), ხობის 1-ლი სკოლიდან (დირექტორი ა. ბერაია, მასწ. გ. ხასაია) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 2), სიღნაღის სკოლიდან (დირექტორი ი. შოშიაშვილი, მასწავლებელი ვ. ვარსემიაშვილი) — 3-მა ხუთოსანმა, 4-მა ოთხოსანმა, ძველი ანაგის სკოლიდან (დირექტორი შ. ზურაშვილი, მასწ. ე. ბიკაშვილი) — 3-მა ხუთოსანმა, 14-მა ოთხოსანმა, ბოდბისხევის სკოლიდან (დირექტორი და მასწავლებელი მ. ჯაბაშვილი) — 1-მა ხუთოსანმა, 8 ოთხოსანმა, მალაროს საშუალო სკოლიდან (დირექტორი გ. მირაშვილი, მასწ. დ. ნავროზაშვილი, ა. საგინაშვილი) — 2-მა ხუთოსანმა, 4-მა ოთხოსანმა, სოხუმის მე-17 სკოლიდან (დირექტორი შ. ლასურია, მასწავლებლები ც. ბედია, ე. თუთბერიძე) — 22-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 6, ოთხოსანი — 15), მე-13 სკოლიდან (დირექტორი გ. ერქომაიშვილი, მასწ. ძ. ჩხაიძე, დ. ანჯაფარიძე, ნ. გვარამია) — 15-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 12, მე-11 სკოლიდან (დირექტორი დ. ლავგილავა, მასწ. ლ. ჯანაშვილი) — 13-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 4, ოთხოსანი — 5), მე-6 სკოლიდან (დირექტორი რ. ჭაჭია, მასწ. თ. კილაია, ნ. თოდუა) — 28-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 5, ოთხოსანი — 7), მე-10 სკოლიდან (დირექტორი მ. ჩუკბარი) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 4), ქვემო მერხეულის სკოლიდან (დირექტორი ს. დავითიანი, მასწ.

ა. ოქსუბოვი) — 1-მა აბსოლუტურმა ხუთოსანმა, გუმისთის სკოლიდან (დირექტორი მ. გიუველიანი, მასწ. ტ. ყარაგოზიანი) — 1-მა აბსოლუტურმა ხუთოსანმა, კოჩარის სკოლიდან (დირექტორი მ. მასწავლებელი ნ. ჯომოდავა) — 4-მა (მათ შორის აბსოლუტურ ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 2), ოჩამჩირის მე-3 სკოლიდან (დირექტორი მ. ბეანია, მასწ. ტ. ფალუდინა) — 5-მა (მათ შორის აბსოლუტური ხუთოსანი — 1), მე-2 სკოლიდან (დირექტორი ნ. ეზუგბაია, მასწ. ო. გაბისონია, გ. ხაბურზანია) — 10-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 5), მე-3 სკოლიდან (დირექტორი შ. ფარულავა, მასწ. ს. პაპასკუა) — აბსოლუტურმა ხუთოსანმა — 1-მა, ოთხოსანმა — 2-მა, რეფო-შეშელეთის სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ტ. აქუბარდია, მასწ. ჯღარკავა) — 7-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 4), ხულოს სკოლიდან (დირექტორი ი. შავაძე, მასწ. ნ. პატარაია, ა. სამსონია) — 8-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 2), ქედის სკოლიდან (დირექტორი ა. ჩხეიძე, მასწ. მ. კვაჭაძე, ნ. ბოლქვაძე) — 7-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 4), ვაიოს სკოლიდან (დირექტორი ნ. ტეტემაძე, მასწავლებელი ლ. ჩიკვაძე) — 5-მა (მათ შორის აბსოლუტურმა ხუთოსანმა — 1-მა, ოთხოსანმა — 2, ცხინვალის 1-ლი სკოლიდან (დირექტორი ა. ქრისტესიაშვილი, მასწ. ნ. შათირიშვილი) — 18-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 11), მე-4 სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი მ. გაგლოშვილი) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 3), მე-5 სკოლიდან (დირექტორი ლ. ნარიმანოვი, მასწ. ე. მარდანიოვა) — 6-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 3), მე-11 სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ბ. ბეკოევი, მასწავლებელი ს. სახაკოევი) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 1), ქსუისის სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ბ. ალბოროვი, მასწ. ვ. ჩუბინიშვილი) — 9-მ (მათ შორის ხუთოსანი — 1, ოთხოსანი — 3), ჯავის სკოლიდან (ყოფილი დირექტორი ფ. ცხოვრებოვი, მასწ. ვ. გოგოევი) — 12-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 3, ოთხოსანი — 7), ზავორსის სკოლიდან (დირექტორი ხუბაევი, მასწ. ტ. კოკოევი) — 3-მა (მათ შორის ხუთოსანი — 2, ოთხოსანი — 1), ზესტაფონის მეორე სკოლიდან (დირექტორი გ. ბაშალეიშვილი, მასწ. ე. ნუცუბიძე) — 2-მა ხუთოსანმა, 5-მა ოთხოსანმა, მეოთხე სკოლიდან (დირექტორი ზ. გველესიანი) — 2 ხუთოსანმა და 2 ოთხოსანმა.

უკანასკნელი წლების განმავლობაში მედალოსანთა რაოდენობა რესპუბლიკაში მკვეთრად შემცირდა. იგი გამოსაშვები კლასების

მოსწავლეთა 0,2-0,5 პროცენტს შეადგენს და, როგორც წესი, მე-
დალოსნები ამართლებენ მათდამი წაყენებულ მოთხოვნებს, მაგრამ
კვლავ არის ცდები, როცა მედალზე ადგენენ ისეთ მოსწავლევებს,
რომლებსაც საამისო მონაცემები არ აქვთ (აფხაზეთისა და აჭარის რეპუბლიკები, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, სობის, ტყი-
ბულის, რუსთავის, ორჯონიკიძის, თეთრი წყაროს, ბოლნისისა და
სხვ. რაიონები).

ყვარლის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი ი. ჟურული
იქამდეც კი მივიდა, რომ თავისი შვილის ოქროს მედლით დაჯილ-
დობის მიზნით შეეცადა 8 კურსდამთავრებულის დაუმსახურებლად
ოქროს მედლით დაჯილდოებას და მათი წერითი ნამუშევრები ქარ-
თულ ლიტერატურასა და მათემატიკაში შეფასა ნიშან „5“-ზე მა-
შინ,, როდესაც ეს ნაწერები მხოლოდ ნიშან „3“-სა და „4“-ს იმსა-
ხურებდა, ამ არაკანონიერ მოქმედებაში დირექტორს ხელი შეუწყო
დირექტორის მოადგილემ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის
დარგში ტ. კვიციანიძემ.

1972-1973 სასწავლო წელს საშუალო სკოლების კურსდამთავ-
რებულმა ოქროს მედალოსნებმა სუსტი მომზადება გამოამყვანეს
ქ. ზესტაფონის მე-2 სკოლიდან (დირექტორი გ. ბაშალიევილი,
მასწ. ე. ხუცუბიძე), თბილისის 54-ე სკოლიდან (დირექტორი რ.
ალავიძე, მასწ. ბ. კიკნაძე), ცაგერის საშუალო სკოლიდან (დირექტ-
ორი ნ. კობალიანი, მასწ. დ. ნემსიწვერიძე), გუდაუთის მე-3 სკო-
ლიდან (დირექტორი ა. არქანია, მასწ. თ. კობახიძე), საჩხერის მე-3
სკოლიდან (დირექტორი ა. მაჭარაშვილი, მასწ. ო. ლომიძე), ორჯო-
ნიკიძის მე-2 სკოლიდან (დირექტორი ე. ლეჟავა, მასწ. მ. ფერაძე,
ბ. ძაგნიძე).

წინა წლებში საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულ მედა-
ლოსანთაგან უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე რაი-
დენჯერმე არადამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღეს ნ. ს. ვარშა-
ნიძემ (ხელვაჩაურის რაიონის ურეხის), მ. კ. გოგიამ (ტყვარჩელის
მე-3), რ. დ. მერკვილაძემ (ზესტაფონის რაიონის მეორე სვირის),
ე. ე. ჩხეიძემ (ლანჩხუთის მე-2), ნ. ს. კობილაშვილმა (გარდაბნის
რაიონის ნორიოს), მ. ი. ბერბერაშვილმა (თბილისის საღამოს მე-14),
დ. გ. ბახტაძემ (წულუკიძის მე-3).

სკოლების გარკვეულმა ნაწილმა — თბილისის 30-ე (დირექტ-
ორი ო. პატარაია), მე-11 (დირექტორი დ. სახოკია), 134-ე (დი-
რექტორი დ. გიორგაძე), 62-ე (დირექტორი გ. ონიანი), რუსთავის

მე-17, ლავოდების რაიონის შრომის (დირექტორი თ. ყავლეღაშვილი), საჩხერის 1-ლი (ყოფილი დირექტორი გ. საღუნეშვილი), ქარეზის მე-2 (დირექტორი ნ. კობახიძე), ახალციხის 1-ლი (დირექტორი გ. ივანიძე), მესტიის 1-ლი (ყოფილი დირექტორი ი. ჩართოლანი), ლატალის (დირექტორი ა. გვიჩიანი), ორჯონიკიძის მე-2 (დირექტორი ე. ლეჟავა), სოხუმის მე-17 (დირექტორი შ. ლასურია), მე-13 (დირექტორი გ. ერქომაიშვილი), ქვემო მერხეულის (დირექტორი ხ. დავთიანი), ჯუმისთის (დირექტორი მ. გიუველიანი), კოჩარის (დირექტორი ნ. ჯომიდავა), ოჩამჩირის მე-3 (დირექტორი მ. ბუანია), გალის მე-2 (დირექტორი ნ. ეზუგბაია), მე-3 (დირექტორი შ. ფარულავა), რეფო-შეშელეთის (ყოფილი დირექტორი ა. აქუბარდია), ქედის რაიონის ვაიოს (დირექტორი ნ. ტეტემაძე) — საშუალო სკოლებმა აბსოლუტური ხუთოსნების ატესტატები გასცეს ისეთ კურსდამთავრებულებზე, რომლებიც ამას არ იმსახურებდნენ და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე არადამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღეს.

თბილისის 30-ე, 26-ე, 62-ე, 24-ე, 53-ე, 102-ე, 132-ე, ხობის 1-ლი, ორჯონიკიძის მე-2, სიღნაღის რაიონის ანაგის, ვაჭირის, ხელვაჩაურის რაიონის ურეხის საშუალო სკოლების კურსდამთავრებულმა ხუთოსნებმა წინა წლებშიაც უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე არადამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღეს.

ხშირად, სკოლის დირექტორი უმაღლეს სასწავლებელში შესასვლელად ყველა კურსდამთავრებულს აძლევს რეკომენდაცია-დახასიათებას, მათ შორის ისეთებსაც, რომლებსაც ყველა საგანში აქვს ნიშანი სამი, ამით კი რეკომენდაცია-დახასიათებას ეკარგება თავისი დანიშნულება.

ზოგიერთი სკოლის ადმინისტრაცია დაუდევრობასა და უპასუხისმგებლობას იჩენს სასკოლო დოკუმენტების გაფორმებაში, შენახვასა და დაცვაში. ქ. სოხუმის მე-8 (ვ. ხუბულავა), თბილისის 109-ე (რ. ძამოვეი), 24-ე (ა. მეტრეველი), 116-ე (მ. ფილიშვილი), 76-ე (შ. ცხადაძე), 107-ე (ე. ლოლუა), ქ. ცხინვალის მე-3 (რ. გაზავეი), ქ. ბათუმის მე-5 (ა. სიხარულიძე) სკოლების დირექტორებმა საშუალო განათლების ატესტატი გასცეს ისე, რომ მანშე არ იყო დირექტორის მოადგილის სასწავლო-აღმზრდევლობით დარგში, ან სამი მასწავლებლის ხელის მოწერა, გაურკვეველად ან სულ არ იყო ბეჭედი დასმული.

განათლების სამინისტროდან დაგვიანებით გაიტანეს საშუალო განათლების ატესტატები და რვა კლასის დამთავრების მოწმობები

ლენტეხის, ყაზბეგის, მარნეულის, დმანისის, ახმეტის რაიონების განათლების განყოფილებებმა.

მიმდინარე წელს, უხეირო შევსების გამო, შეცვლილი იქნა ატესტაციის მდე ცალი საშუალო განათლების ატესტატი.

დიდი რაოდენობით დააბრუნეს შესაცვლელად ატესტატები ქ. თბილისის ლენინის (გამგე თ. ტატიშვილი), 26 კომისრის (გამგე კ. სუჯაშვილი) რაიონის განათლების განყოფილებებმა. უხეშად ირღვევა დებულება საკონტროლო წერის რვეულების სკოლაში შენახვის აუცილებლობის შესახებ. X კლასების საკონტროლო წერის რვეულები ვერ წარმოადგინეს თბილისის 30-ე, 134-ე და 54-ე საშუალო სკოლებმა.

სკოლებში არასწორად ავსებენ საგამოცდო ოქმებს. მაგალითად, გალის რაიონის ოტობაიის 1-ლი სკოლის (დირექტორი ა. ელიავა) საგამოცდო ოქმს ხელს არ აწერენ საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარე, გამომცდელი მასწავლებელი და ასისტენტები, ქუთაისის მე-6 საშუალო სკოლის (დირექტორი დ. ჭანტურიძე) X კლასის ოქმში არაა შეტანილი სსრ კავშირის, მსოფლიო ისტორიისა და საზოგადოებათმცოდნეობის საბოლოო ნიშნები. ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის ოქმში რუსული ენისა და ლიტერატურის წერთი გამომცდებისა და ოქმის ბოლოს არ არის საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარის, სკოლის დირექტორის რ. გაზაევის ხელმოწერა. გუდაუთის მე-5 საშუალო სკოლის საგამოცდო ოქმში საბოლოო შეფასების ფურცელს ხელს აწერს სკოლის დირექტორი ვ. სამანჯია, ყვარლის მე-2 საშუალო სკოლის (დირექტორი ი. ჟურული) საგამოცდო ოქმში ქართული ლიტერატურისა და მათემატიკის ნიშნების ფურცლებს ხელს არ აწერენ გამომცდელი მასწავლებლები.

1972-1973 სასწავლო წლის გადასაყვანი, გამოსაშვები, საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი და უმაღლესი სასწავლებლების მისაღები გამომცდების დროს გამომქდავებული სერიოზული ნაკლოვანებებისა და სასკოლო დოკუმენტების გაფორმების, შენახვისა და დაცვის საქმეში არსებული დარღვევების აღმოფხვრის მიზნით, საქართველოს სსრ განათლების მინისტრმა თ. ლაშქარაშვილმა გამოსცა ბრძანება, რომელშიც ნათქვამია:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ რესპუბლიკების განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა:

ა) 1972-1973 სასწავლო წელს ჩატარებული გადასაყვანი, მოსაშვები და საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების შედეგები ნიხილონ განათლების სამინისტროს კოლეგიებსა და სახალხო განათლებისა და ყველა სკოლის პედაგოგიური საბჭოების სხდომებზე, დასახონ და განახორციელონ კონკრეტული ღონისძიებანი ამ საქმეში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად. მიაღწიონ იმას, რომ წლიური შემოწმება-შეფასება წარმოადგენდეს ერთგვარ დასკვნას, სკოლის შიერ სასწავლო წლის განმავლობაში მთელი მუშაობის შეჯამებას, ეს იყოს სახელმწიფო შემოწმება არამარტო მოსწავლის ცოდნისა, არამედ აგრეთვე სკოლის დირექტორის, დირექტორის მოადგილეების, თითოეული პედაგოგის მუშაობისა; გამოძღვანდეს თითოეული სკოლისა და მასწავლებლის წარმატება, გარღვევა და ჩამორჩენა. დასახონ და განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებანი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის არსებითად გასაუმჯობესებლად;

ბ) დაწესდეს სკოლის ხელმძღვანელებისა და მასწავლებლების სრული პასუხისმგებლობა შეფასების სიზუსტისათვის, რათა ისინი კეთილსინდისიერად, მოვალეობის სრული შეგნებით აძლევენ მოსწავლეთა ცოდნას დამსახურებულ შეფასებას;

გ) მკაცრი ბრძოლა გამოუცხადონ მოსწავლეთა ცოდნის შემოწმებისა და შეფასების ეპიზოდურობას, რომელიც უპარგესად მავნე გავლენას ახდენს არა მარტო სწავლების ხარისხზე, არამედ სკოლის ცხოვრებისა და მუშაობის ყველა დარგზე, რადგან მოსწავლეებს აჩვევს თვითდამშვიდებას, უსაქმობას, სიზარმაცეს, დაუდევრობას, რის შედეგადაც ქვეითდება სწავლის ხარისხი და აღმზრდელობითი მუშაობა. მიაღწიონ იმას, რომ სწავლებაში ფორმალისმის აღმოფხვრისაკენ შიშარტულ ღონისძიებათა საერთო სისტემაში თანმიმდევრული შემოწმება და შეფასება ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ღონისძიებად გადაიქცეს, რათა იგი წარმოადგენდეს ცოდნის განმტკიცების აუცილებელ პირობას;

დ) განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ სკოლებში სასკოლო დოკუმენტების შევსების, შენახვისა და დაცვის საქმეს. საჭირო ზომები მიიღონ იმ სკოლის დირექტორების მიმართ, რომლებიც უპასუხისმგებლოდ ეკიდებიან ამ მნიშვნელოვან საქმეს;

ე) 1974 წლის პირველ კვარტალში შეისწავლონ სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა იმ სკოლებში სადაც გადასაყვანი, გამოსაშ-

ვებ, საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი და უმაღლესი სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების დროს გამოიმყვანდა სეროიოზული ნაკლოვანებანი და გაატარონ ქმედითი ღონისძიებანი მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

2. ყვარლის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი ი. კურული, ქარელის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი ნ. კობახიძე, რომლებმაც ვერ უზრუნველყვეს კურსდამთავრებულთა მომზადება მოქმედი სასწავლო პროგრამის ფარგლებში, მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების საქმეში დაუშვეს მიუტევებელი ლიბერალობა, უხეშად დაარღვიეს ნიშნების გამოყვანის წესი, მოიხსნან დაკავებული თანამდებობიდან.

3. ორჯონიკიძის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი ე. ლეყავა, ზესტაფონის მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი გ. ბაშაღვი-შვილი, რომლებმაც ვერ უზრუნველყვეს კურსდამთავრებულთა მომზადება მოქმედი სასწავლო პროგრამის ფარგლებში, მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების საქმეში დაუშვეს ლიბერალიზმი და ოქროს მედლებით დააჯილდოვეს ისეთი კურსდამთავრებულები, რომლებიც თავიანთი მომზადებით ამ მაღალ ჯილდოს არ იმსახურებდნენ, განთავისუფლდნენ თანამდებობიდან.

4. მიღებულ იქნეს ცნობად, რომ ფ. ცხოვრებოვი (ჯავის), ნ. ბეკოევი (ცხინვალის მე-11), გ. გაგლოშვილი (ცხინვალის მე-4), ბ. ალბოროვი (ქსუისის), გ. სადუნიშვილი (საჩხერის 1-ლი), გ. თავაძე (გორის მე-9), ი. ჩართოლანი (მესტიის 1-ლი), ა. აქუბარდია (გალის რაიონის რეფო-შემეღეთის), ლ. უკლება (ტყიბულის მე-2) განთავისუფლებული არიან დაკავებული თანამდებობიდან.

5. წითელწყაროს რაიონის ოზანის საშუალო სკოლის დირექტორს თ. პოპიაშვილს მასწავლებელთა შორის არაკოლეგიალური დამოკიდებულების დაშვებისა და სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის არადამაკმაყოფილებლად დაყენებისათვის გამოეცხადოს სასტიკი საყვედური უკანასკნელი გაფრთხილებით.

6. მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების საქმეში ლიბერალიზმის დაშვებისა და გადასყვანი, გამოსაშვები და საშუალო განათლების ატესტატებზე ჩასაბარებელი გამოცდების ინსტრუქციის დარღვევისათვის ბათუმის 1-ლი საშუალო სკოლის დირექტორს დ. მახარაძეს, გუდაუთის მე-5 საშუალო სკოლის დირექტორს ვ. სამანჯიას, გორის მე-6 საშუალო სკოლის დირექტორს ც. მენუზლას, ჰიათურის რაი-

ონის სოფ. ზოდის საშუალო სკოლის დირექტორს ლ. გაბრიელიძეს
გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

7. სკოლების დირექტორებს ს. კობალიანს (ცაგერის), ი. პარკიანიას (გუდაუთის მე-3), ა. მაჭარაშვილს (საჩხერის მე-3), რომლებმაც ოქტოს მედლებით დააჯილდოვეს ისეთი კურსდამთავრებულები, რომლებიც თავიანთი მომზადებით ამ მაღალ ჯილდოს არ იმსახურებდნენ, გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

8. საშუალო სკოლების დირექტორებს ო. პატარაიას (თბილისის 30-ე), თ. ყავლეიშვილს (ლაგოდეხის შრომის), ა. გვიჩიანს (მესტიის რაიონის ლატალის), გ. ერქომაიშვილს (სოხუმის მე-13), ხ. დავითიანს (ქვემო მერხეულის), მ. გიოგელიანს (გუმისთის), ნ. ჯომიდავას (კოჩარის), მ. გაბუნაის (ოჩამჩირის მე-3), შ. ფარულავას (გალის მე-3), ტ. ტეტემადეს (ქედის რაიონის ვაიოს), დ. სახოკიას (თბილისის მე-11), ყვარლის მეორე საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილეს ტ. კვიციანიძეს, რომლებმაც დაუშვეს ლიბერალიზმი, კურსდამთავრებულებს დაუმსახურებლად მისცეს აბსოლუტური ხუთოსნობის საშუალო განათლების ატესტატები, გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

9. სასკოლო დოკუმენტების გაფორმების, შენახვისა და დაცვის საქმეში არსებული სერიოზული დარღვევებისათვის თბილისის 76-ე საშუალო სკოლის დირექტორს შ. ცხადაძეს, 107-ე საშუალო სკოლის დირექტორს ე. ლოლუას, ცხინვალის მე-3 საშუალო სკოლის დირექტორს რ. გაზავეს, ბათუმის მე-5 საშუალო სკოლის დირექტორს ს. სიხარულიძეს, სოხუმის მე-8 საშუალო სკოლის დირექტორს ა. ხუბულავას, ქუთაისის მე-6 საშუალო სკოლის დირექტორს დ. ჭანტურიშვილს გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

10. თბილისის 95-ე საშუალო სკოლის დირექტორს გ. ავაკიანს საგამოცდო ინსტრუქციის დარღვევისათვის გამოეცხადოს საყვედური.

11. მასწავლებელთა მუშაობაზე სუსტი კონტროლისა და მოსწავლეთა ცოდნის ლიბერალურად შეფასებისათვის გ. ონიანს (თბილისის 62-ე), დ. გიორგაძეს (134-ე), ა. ჩანტლაძეს (26-ე), გ. მესხს (84-ე), გ. ივანიძეს (ახალციხის I), გ. გურიელიძეს (რუსთავის მე-2), დ. ქომეთიანს (ქუთაისის 23-ე), ე. ციციძეს (ჭიათურის მე-4), გ. ჩაგანავას (აბაშის რაიონის ნაესაკოვოს), ა. ჩხეიძეს (ლაგოდეხის რაიონის ვარდისუბნის), შ. გელაშვილს (ბაისუბნის), ა. ლომაძეს (ლანჩხუთის რაიონის ჩიბათის), გ. ჩხეიძეს (ნიგოთის), თ. იაშვილს

(საჩხერის რაიონის არგვეთის), შ. ჯორჯოშვილს (წითელწყაროს), ი. კიკაბიძეს (არხილოსკალოს), ი. ბაბლიანს (ჩოლურის), შ. ზურა-შვილს (სიღნაღის), დ. ჯანიშვილს (გურჯაანის რაიონის შრომის), რ. ჭაჭიას (სოხუმის მე-6), დ. ლაგვილავას (სოხუმის მე-11), ი. შავაძეს (ხულოს), მ. ტარიელიძეს (ბარათელის), ო. გასიევეს (ცხინვალის მე-6) გამოეცხადოთ. საყვედური.

12. მასწავლებლების მუშაობისადმი არასათანადო ხელმძღვანელობისათვის საშუალო სკოლის დირექტორებს გ. ზაქარეიშვილს (თბილისის 129-ე), მ. მყავანაძეს (თბილისის მე-6), ე. ჯაფარიძეს (თბილისის 124-ე), ან. ჩაფიძეს (თბილისის 147-ე), ნ. ბულისკერიას (თბილისის 29-ე), რ. ალავეიძეს (54-ე), კ. შანიძეს (103-ე), ა. მეტრეველს (24-ე), უ. რუხაძეს (22-ე), გ. ლლონტს (თბილისის 137-ე), ე. ცერცვაძეს (თბილისის 56-ე), ნატენკოვას (თბილისის 49-ე), ო. კაპანაძეს (რუსთავის მე-15), უ. სულამანიძეს (რუსთავის მე-6), გ. გველესიანს (ქუთაისის 31-ე), კ. ნადირაძეს (საჩხერის № 2), ეზუგბაიას (გალის მე-2), ს. ლეკიშვილს (კასპის რაიონის ალაიანის). მ. სიგუას (კასპის რაიონის ქვემო ჭალის) მიეთითოთ.

14. მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების საქმეში არსებული სერიოზული დარღვევებისათვის მშობლიური ლიტერატურისა და მათემატიკის მასწავლებლებს გ. დერიაზინას (გუდაუთის მე-5), ე. გოგიშვილს (ბათუმის 1-ლი საშ. სკ.), ნ. პიტალსკიას და ს. პაპასკუას (გალის მე-3 საშ. სკ.), ო. კოტაევას (თბილისის 56-ე საშ. სკოლა), ქ. ჩიტაძეს (გორის მე-6 საშ. სკოლა), ლ. პატარაიას, ა. ფიდრიკს (სოხუმის მე-14 საშ. სკოლა), ი. ვილენჩიკს (ცხინვალის მე-6 საშ. სკოლა) გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

15. საგნის სუსტად სწავლებისა და მოსწავლეთა ცოდნის ლიბერალურად შეფასებისათვის საშუალო სკოლის მასწავლებლებს ვ. თავართქილაძეს (ხულოს), შ. მიქელაძეს (შუახევის რაიონის ოლადაურის), ი. შოთაძეს, (თბილისის 63-ე), მ. დანელიას, გ. ნერსესოვს, შ. ხუროძეს (თბილისის 30-ე), ლ. ელიზბარაშვილს, გ. გაფრინდაშვილს (თბილისის 26-ე), გ. თხელიძეს (თბილისის 129-ე), ლ. ბიბილეიშვილს (თბილისის 147-ე), აბრამიძეს, ა. პაპიაშვილს, ნ. ჩხარტიშვილს, ნ. ტაბატაძეს (თბილისის 62-ე), ჯ. სანებლიძეს (თბილისის 134-ე), კ. ნოზაძეს, ნ. წიკლაურს, ე. კვირიკაშვილს (რუსთავის მე-17), ლ. გოგოლიშვილს, ნ. მეგრელიშვილს (რუსთავის მე-15), ნ. კაკაურიძეს, ე. ბუბაშვილს (ტყიბულის 1-ლი), ნ. იმანიძეს (გორის მე-9), ე. ბოგვერაძეს (ჭიათურის მე-4), ვ. გელაშვილს

(ლაგოდების რაიონის ყარსუბნის), ო. ოთარაშვილსა და ა. გოგოლაძეს (ლაგოდების რაიონის შრომის), დ. კვაჭაძეს და ა. გოგოლაძეს (ლანჩხუთის რაიონის სუფსის), ა. მღებროვს, ო. კაპანაძეს, ნაძეს (საჩხერის 1-ლი), შ. მეცხოვრიშვილს (არგვეთის), თ. აბაშიშვილს, თ. ამირხაროვასა და ლ. ედილაშვილს (ქარელის მე-2), ვ. სამოხინსა და ა. ივანიძეს (წითელწყაროს რაიონის არხილოსკალოს), ვ. ჟორჯოლიანს (მესტიის სკოლა-ინტერნატი), მ. ფერაძესა და ბ. ძაგნიძეს (ორჯონიკიძის მე-2), ა. ჩავლეიშვილს (ჩოხატაურის რაიონის ჩაისუბნის), ზ. ხაბულიანს (ლენტეხის რაიონის რცხმელურის), ვ. ბიკაშვილს (სიღნაღის რაიონის ძველი ანაგის), დ. ნავროზაშვილს, ა. საგინაშვილს (მადაროს), ვ. გოგოვეს (ჯავის), ტ. კოკოვეს (ზაკორსის), ლ. სულაძეს, ჯ. გეგეშიძეს, თ. ხარატიშვილს (ახალციხის 1-ლი), ნ. ზურაბიშვილს (საჩხერის მე-2), ე. ნუცუბიძეს (ზესტაფონის მე-2), დ. ნემსიწვერიძეს (ცაგერის), თ. კობახიძეს (გუდაუთის მე-3), ო. ლომიძეს (საჩხერის მე-3) გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

16. საგნის არადამაკმაყოფილებელი სწავლებისა და მოსწავლეთა ცოდნის არაობიექტურად შეფასებისათვის საშუალო სკოლის მასწავლებლებს დ. კოტორაშვილს (თბილისის მე-5), ს. ბარვენაშვილს (თბილისის 132-ე), თ. ბერიაშვილს (თბილისის მე-6), ჯ. თარგამაძეს (თბილისის მე-10), ვ. მახარაძეს (თბილისის 147-ე), ნ. ტუსიევას (თბილისის 64-ე), ლ. უგულავას, გ. ადამიას (თბილისის 49-ე), ც. ყვანას (თბილისის 50-ე), ი. ჩაიკას, გ. პაპოშვილს, ნ. ძიმისტარაშვილს, ლ. აგანაშვილს (რუსთავის მე-2), გ. დაღელიშვილს (რუსთავის მე-6), გ. ქარაშვილს (ტყიბულის მე-2), ფ. ნადარეიშვილს (კასპის რაიონის ალაიანის), ი. ციხისთავს (კასპის რაიონის ქვემო ქალის), შ. გვილავას (აბაშის რაიონის ნაესაკოვოს), ლ. კაპანაძეს, ე. პავლიაშვილს (ლაგოდების რაიონის ვარდისუბნის), ვ. ვანიევს (ბაისუბნის), ვ. ჯორბენაძეს (ლანჩხუთის რაიონის ჩიბათის), ს. ბაშარაძეს (ხიგოეთის), ლ. აბქანდაძეს (საჩხერის 1-ლი), დ. ყოჩიაშვილსა და ქ. ნატროშვილს (წითელწყაროს), თ. მარგიანს (მესტიის 1-ლი), ს. გვიჩიანს, ლ. ფარჯიანს (ლატალის), გ. გურგენიძეს (ჩოხატაურის 1-ლი), თ. ცაბაშვილს (გურჯაანის რაიონის შრომის), ე. ვარსემაშვილს (სიღნაღის), ნ. გვარამიას, დ. ანჯაფარიძეს, ვ. ჩხაიძეს (სოხუმის მე-13), თ. ჭილაიას, ნ. თოდუას (სოხუმის მე-6), ა. ოკსუბანს, ტ. კარტოზიას (გუმისთის), ტ. ვალოდინას (ოჩამჩირის მე-3), ო. გაბისონიას, გ. ხაბურზანიას (გალის მე-2), ა. ჯღარკავას (რეფო-

შეშლეთის), ვ. თავართქილაძეს, ნ. პატარაიას, ნ. სამსონიას (ხულოს), შ. კვაჭაძეს, ნ. ბოლქვაძეს (ქედის), ნ. შათირიშვილს (ცხინვალის 1-ლი), ი. ვილენჩიკს (ცხინვალის მე-6), ე. მარდანოვს (ცხინვალის მე-5), ს. სანაკოვეს (ცხინვალის მე-11), ე. ჩუბინიშვილს (ქსუისის) გამოეცხადოთ საყვედური.

17. საგნის სწავლებისა და მოსწავლეთა შეფასების საქმეში არსებული ნაკლოვანებებისათვის საშუალო სკოლების მასწავლებლებს დ. გაგიევს (თბილისის მე-11), ლ. არჩვაძეს (თბილისის 124-ე), კ. კაკოიშვილს და ჯ. ჯიქიას (თბილისის 140-ე) მიეთითოთ.

18. აღინიშნოს, რომ თბილისის 26 კომისრის სახელობის რაიონის განათლების განყოფილებამ (გამგე ამხ. კ. სუჯაშვილი) საჭირო კონტროლი არ დააწესა საგამოცდო ინსტრუქციის დაცვისა და განხორციელებისათვის.

19. აფხაზეთის ასსრ განათლების სამინისტრომ (ამხ. თ. კოლონიამ) საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში არსებული მასალების საფუძველზე, კოლეგიის სხდომაზე განიხილოს სოხუმის მე-17 საშუალო სკოლის საკითხი, მიიღოს საჭირო გადაწყვეტილება და შედეგები აცნობოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს.

20. წითელწყაროს რაიონის განათლების განყოფილებამ (ნ. ბოსტოლანაშვილმა) საჭირო ზომები გაატაროს ოზაანის საშუალო სკოლაში შექმნილი მდგომარეობის გამოსასწორებლად, მკაცრად დასაჯოს ფიზიკის მასწავლებელი ლ. გიგოლაშვილი.

21. ხაშურის რაიონის განათლების განყოფილებამ (შ. ლაბაძემ) შეისწავლოს ტეზრის საშუალო სკოლის მუშაობა, განსაკუთრებით მათემატიკის სწავლების მდგომარეობა და გაატაროს საჭირო ღონისძიებანი არსებული მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

22. გაუქმდეს შესაბამისი სკოლების პედაგოგიური საბჭოების დადგენილება რ. მერკვილაძის (ზესტაფონის რაიონის მე-2 სკირის), ე. ე. ჩხეიძის (ლანჩხუთის მე-2), ე. გ. ბახტაძის (წულუკიძის მე-3), ნ. ს. ვარშანიძის (ხელვაჩაურის რაიონის ურეხის), ზ. კ. გოგუას (ტყვარჩელის მე-3), ნ. ს. კობილაშვილის (გარდაბნის რაიონის ნორიოს), მ. ი. ბერბერაშვილის (თბილისის საღამოს მე-14), ვერცხლისა და ოქროს მედლებით დაჯილდოების შესახებ და მათ მიეცეთ ჩვეულებრივი სახის ატესტატები. შესაბამისმა განათლების განყოფილებებმა ა/წლის 1-ელ მარტამდე უზრუნველყონ განსხვავებული ნიშნის საშუალო განათლების ატესტატების დაბრუნება განათლებ-

ის სამინისტროში და სამაგიეროდ ჩვეულებრივი სახის ატესტატების მიღება და გაცემა.

23. საშუალო სკოლების დირექტორებმა უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლისათვის რეკომენდაცია-დახასიათება მისცენ მხოლოდ იმ კურსდამთავრებულებს, რომლებიც თავიანთი სწავლითა და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში მონაწილეობით იმსახურებენ აქას და დახასიათება-რეკომენდაციაში უჩვენონ ატესტატის ნიშანთა საშუალო არითმეტიკული.

24. სკოლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკმა) მკაცრი კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის სხდომის 1973 წლის 24 დეკემბრის დადგენილება.

თ. ლაშქარაშვილი

ზ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ბრძანება № 927 — მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტის საკურსო ღონისძიებათა 1973 წლის შედეგებისა და 1974 წლის გეგმის შესახებ	33 3
2. ინსტრუქცია — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში, მის ორგანოებსა და დაქვემდებარებულ დაწესებულებებში მშრომელთა საჩივრებისა და განცხადებების მოძრაობისა და განხილვის წესის შესახებ	31
3. დადგენილება — 1974-1975 სასწავლო წლისათვის სკოლების, სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებების საუქეთესოდ მომზადებისათვის სოციალისტური შეჯიბრების გაშლის შესახებ	36
4. ბრძანება № 9 — რესპუბლიკის ზოგიერთი ქალაქისა და რაიონის განათლების განყოფილებაში მშრომელთა მიღებისა და განცხადება-საჩივრების განხილვის მდგომარეობის შესახებ	41
5. ბრძანება № 26. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებიდან რვაკლასიანობაზე გადასვლასთან დაკავშირებული მოსწავლეთა გასვლის აღკვეთის ღონისძიებათა შესახებ	45
6. ბრძანება № 999 — რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში 1972-1973 სასწავლო წელს ჩატარებული გადასაცვანი, გამოსაშვები და საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი და 1973 წელს უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების შედეგების შესახებ	48

18.3/20

0 5 3 7 6

რედაქტორი უშ. ოზოლაძე
კორექტორი ე. ქურციკიძე
ტექ. რედაქტორი ეკ. ნეშუმაშვილი

ფასი 10 კპვ.

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 4/IV-74 წ. ანაწყოების ზომა 6X9,5,
ქაღალდის ზომა 60X84, სასტამბო ფორმათა რაოდენობა 4,5.

შეკვ. № 222

უგ—05376

ტირაჟი 5.000.

საკ. სსრ მინისტრთა საბჭოს გამომცემლობათა, პოლიგრაფიისა და წიგნის
ვაჭრობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის სტამბა № 11,
უშ. ჩხეიძის ქ. № 19

Типография № 11 Государственного Комитета
по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета
Министров Грузинской ССР, ул. Уш. Чхеидзе № 19